

FRIMURER *bladet*

Tidsskrift for Den Norske Frimurerorden • Nr. 4- 2009 • 62. Årgang

NORDRE RUGELDALEN
- TYVOLD -

Full midnatt.

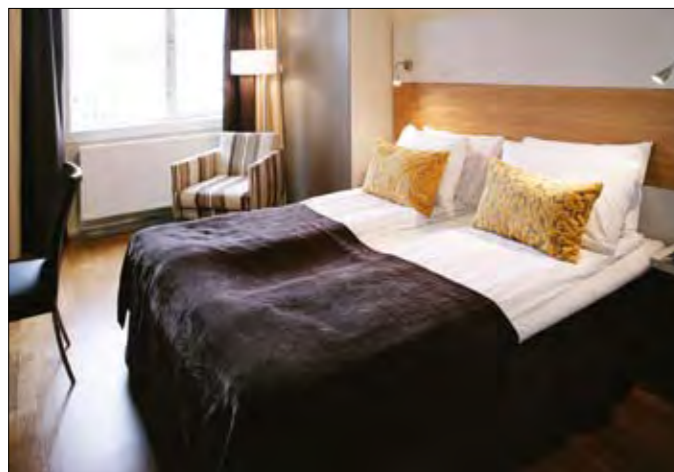
Ryggrunn, brødre,
klokker
ved byggen, Stovvark,
Klinker, Quarke,
Talskin, Gyltüs,
Hügg og Kongens,
dagklokker ut
og tur mot natt.
#

En allegori
si ringir
i neste grei
for mester, svensk
og utling:

• Ora et labora!

Johan Falkberget

**UKJENT PROLOG AV
JOHAN FALKBERGET
FUNNET PÅ RØROS**

Bo godt hos Thon Hotels

Thon Hotels har 53 hoteller i Norge, i tillegg til hoteller i Sverige, Brussel og Rotterdam.

Den store Norske Landsloge har inngått en landsdekkende hotellavtale med Thon Hotels. Avtalen er tilgjengelig for alle Frimurere og deres partnere.

Bestillingskode: LOGEN

Thon booking 815 52 400
www.thonhotels.no

STOR AVDELING MED SELSKAPSTØY og LOGEANTREKK

Cavaliere

4MEN fashion brand store

FOR MEN AS, AVD. CCVEST

LILLEAKERVEIEN 16, 0283 OSLO

Tlf.: 22 73 01 11

ÅPNINGSTIDER: 10-20 (09-18)

www.formen.no

I DETTE NUMMER

TIDSÅNDENS UTFORDRINGER s. 8

TRONDHJEMS PROVINCIALLOGE s. 10

CHRISTOFFER HAMMER s. 42

Nytt fra hele landet

Vi vil herved gjerne takke for de mange innspill som har kommet siden sist, fra nær sagt alle deler av landet, med forslag til omtale av små og store lokale begivenheter. Og vi vil også gjerne takke på forhånd for alle de innspillene som vi ennå ikke har mottatt, men som vi vet kommer!

Siden sist har vi besøkt Trondheim Provins, og hovedartiklene i dette nummer viderefremmer først og fremst våre mange inntrykk derfra. Spesielt morsomt synes vi det er å kunne presentere for leserne prologen til Johan Falkberget, håndskrevet av ham og nylig gjenoppdaget i et logearkiv på Røros. God lesning!

Per W. Schulze
Redaktør

OSM HAR ORDET	S. 4
RITUAL- OG UTSTYRS-DIREKTORIET	S. 6
REISESKILDING FRA ISLANDS-BESØK	S. 9
TRONDHJEMS PROVINCIALLOGE	S. 10
LOGE CAPELLA – NAMSOS	S. 12
ST. JOHANNESLOGEN MORGENSTJERNEN	S. 14
ST. MICHAEL TIL DEN GYLDNE STJERNE – MOSJØEN	S. 18
OM-MØTE MOSJØEN	S. 20
VERDAL – LEVANGER	S. 22
ST. JOHANNESLOGEN OLAVSLYSET	S. 22
STANDHAFTIGE BRØDRE FEIRER 125 ÅR	S. 28
HAR DU LYST TIL...	S. 30
SPENNENDE DAGER I EDINBURGH	S. 31
JOHANNESDALEREN – OG NOE TIL	S. 32
NORSKE FRIMURERE I SØR-FRANKRIKE	S. 35
TAUSHETEN ER BRUTT	S. 35
TAKK OG PRIS	S. 37
DET GODE LIV – SETT FRA EN FRIMURERS STÅSTED	S. 40
CHRISTOPHER HAMMER	S. 42
OM ÆRLIGHET OG TILFELDIGHETER...	S. 45
AFTENPOSTEN-ANNONSENE	S. 46

FASTE SPALTER

KRONIKK	S. 8
SKRÅBLIKK	S. 24
URIKS	S. 26
SAKER & TING	S. 34
ORDENSBIBLIOTEKET	S. 36
PÅ NETT	S. 38
MUSÉET	S. 39
QVID NOVI?	S. 50

Produksjonen er svanemerket

Design og grafisk produksjon:
www.merkurtrykk.no

Den Norske Frimurerorden
Nedre Vøllgt. 19, Oslo
Postboks 506 Sentrum
0105 Oslo
Telefon: 22 47 95 00
www.frimurer.no

Frist for levering av stoff til neste nummer er 02.02.10. Redaksjonen forbeholder seg rett til å redigere og forkorte innsendte artikler, som besendt til frimurerbladet@dnfo.no. Eventuelt kan bidrag sendes på en CD til Frimurerbladet, Postboks 506 Sentrum, 0105 Oslo.

Annonseansvarlig:
Tore Johnsen
Postboks 22
1411 Kolbotn
Telefon: 906 77 216
frimurerbladet@dnfo.no

Forsiden:
Frimurerbladet besøkte nylig St. Johanneslogen Morgenstjernen på Røros. Der var vi med på å gjenopplage en håndskrevet prolog i anledning broderlogens 50-års jubileum i 1934 som var ført i pennen av selveste Johan Falkberget. Se egen reportasje hvor prologen er gjengitt i sin helhet.

Redaktør

Per W. Schulze,
per@schulze.no, tlf. 92 05 05 05

Faste spaltister

Arne Lie
arli2@online.no

Halfdan Wiberg,
wiberg@gmail.com

Arne Hilmar Andresen,
arnehand@online.no

Odd Grann,
oddgrann@online.no

Øyvind Anker Syversen,
storbibliotekar@dnfo.no

Erling G. Olsen,
museet@dnfo.no

Henning Lønn,
webredaktor@dnfo.no

Arne Lie jr.,
arne.lie@oce.com

Aae Wallin,
aagwalli@online.no

Bidragstere, dette nummer

John Sverre Nordahl, jsvnorda@online.no
Håkon Randal hrandal@online.no
Inge Nygaard, inge@nygaard.com
Lars Holstad, lars@holstad.as
Hartmut Frings, hartmut.frings@wanadoo.fr
Terje O.B.Olsson, tobraol@online.no
Dag Sommerset, dag.sommerset@hebb.no

Bladets artikler avspeiler den enkelte skribents syn på sitt emne og gir ikke nødvendigvis uttrykk for oppfatningene til Ordenen, logene eller redaksjonen.

Mine brødre *Frimureriet avslørt – igjen*

Den Norske Frimurerorden har eksistert i mer enn 260 år og i mer enn 260 år er våre 'hemmeligheter' med jevne mellomrom blitt 'avslørt' for omverdenen. Den Norske Frimurerorden er imidlertid ingen hemmelig orden. Vi har egne, åpne nettsider og våre lover og vår medlemsmatrikkel er tilgjengelig for alle. Det eneste som er lukket er vårt pedagogiske læringssystem som danner grunnlaget for en livslang skole hvor man arbeider seg gjennom gradene i stadig søken etter å bli et bedre menneske. Denne målsetting for vårt medlemskap – å søke etter å bli et bedre menneske – er til og med lovfestet. Hvor finner vi det ellers i samfunnet?

Den Norske Frimurerorden er en frittstående, selvstendig sammenslutning av menn i alle yrkesgrupper fra hele landet. Frimureriet har som idé og mål å virke for menneskets foredling og forbedring ved å fremme ydmykhet, toleranse og barmhjertighet. Frimurerne møtes regelmessig for på et kristent grunnlag, og etter eldgamle ritualer, å arbeide med sin egen personlighetsutvikling. Hver grads innhold er lukket inntil frimurere selv har hatt anledning til å ta standpunkt til spørsmål og utfordringer som er knyttet til graden. Derfor har 'avsløringer av frimureriet' hatt liten betydning for vår virksomhet gjennom alle disse årene, fordi det ikke er mulig å avsløre frimurerens egne personlige opplevelser av arbeidet i logen.

Det eneste hemmelige som kan avdekkes er pedagogikken og læremåten vi benytter oss av, og frimurerne avgir tidlig i medlemskapet løfte om ikke å avsløre nettopp arbeidsmetodene. Det er meget beklagelig at noen som har vært innenfor våre rekker på ynkelig vis nå har stått frem med et kommersielt bokprodukt som gir uønsket innsyn i våre arbeidsmetoder. Egentlig synes jeg synd på vedkommende, men der stopper også medfølelsen. Mine tanker går nå først og fremst til dem som står oss nærmest og som nå trenger vår støtte og åpenhet. Det er etter min mening svært viktig at vi nettopp er mest mulig åpne overfor våre aller nærmeste og at vi gir dypere informasjon om vårt arbeide.

Hold frem kjære brødre og vær stolte over deres medlemskap i vår Orden. Vi står på trygg grunn fordi vi vet hva vi står for – nemlig som en av de største verdiformidlere i vårt samfunn, og det i en tid som er fylt til randen av uvesentligheter. Vi står for stil og verdighet – det finner vi hellere ikke så mye av ellers – og stadige 'avsløringer' rokker ikke ved vår 260-årige historie i det godes tjeneste på kristen grunnlag.

*Med broderlig hilsen
Ivar A. Skar OSM*

RITUAL- OG UTSTYRSDIREKTORIET

Ordenen har nylig gjennomført en omfattende revisjon av ritualene. Ritual- og utstyrsdirektoriet vil ha ansvar for oppfølging av denne revisjonen, og for gjennomgang av de øvrige deler av Fundamentalkonstitusjonen så de blir i samsvar med de nye ritualene. Direktoratet skal også motta og systematisere de innspill som kommer fra logene etter ritualrevisjonen og vurdere behovet for evt. nye revisjoner.

Ritual- og utstyrsdirektoriet ledes av Ordenens Tilsynsmester Bjørn Bergholtz og er Ordenens referanseorgan i forbindelse med tolkning av ritualene og utførelse av det rituelle arbeid, samt rituelle rom, utstyr og prydelser. Dette direktoratet skal være det eneste sted i Ordenen som henvendelser om slike spørsmål fra de enkelte loger skal rettes til. På denne måten sikres det at de vurderinger som gjøres i forbindelse med slike henvendelser blir kvalitetssikret og organisasjonsmessig forankret. Likeledes er det viktig at logene får en entydig og korrekt tilbakemelding ved henvendelser til Ordenen. Derfor skal logene i slike spørsmål ikke forholde seg til enkeltpersoner som måtte besøke eller på annen måte være i kontakt med logene. Henvendelser kan først og fremst rettes til St.I. Arne Hilmar Andresen eller til St.CM Tore Sann, St.O. Bjørn Knutsen eller OTM Bjørn Bergholtz, alt etter hva det gjelder. Direktoratet består av i alt 15 personer, fra Landslogen og de tre Provinciallogene, samt formann for Tilsynsutvalget for Polarstjernelogene, Knut Lunde.

RITUELLE ROM, UTSTYR OG PRYDELSER

Føringene for våre arbeidsroms utforming er lagt ned i Fundamentalkonstitusjonens bøker. Derfor er det naturlig at det ofte dukker opp spørsmål om hvorvidt enkelte elementer har en rituell/symbolsk betydning, eller om det er bygningstekniske årsaker som ligger til grunn for ulike løsninger. Ritual- og Utstyrsdirektoriet har derfor en *Komité for rituelle rom og utstyr* som skal ivareta dette området. Videre skal denne komiteen ivareta spørsmål omkring alle rituelle gjenstander og deres utforming, samt bistå i Heraldiske problemstillinger ved for eksempel utforming av logeskjold. Denne komiteen ledes av St.I. Arne Hilmar Andresen.

RITUALER

Direktoriet *Ritualkomité* ledes av St.CM Tore Sann og har som oppgave først og fremst å samle, besvare og systematisere spørsmål og innspill vedr. ritualer i alle grader. Dette er en meget stor og viktig oppgave, nettopp med tanke på en ensartet gjennomføring av våre ritualer, og som samtidig skal tilgodese at ritualenes innhold og budskap blir korrekt presentert for brødrene. Det arbeides i skrivende stund på bl.a. å ferdigstille en ny CM-instruks som er planlagt utsendt til logene i løpet av våren 2010.

VISITASJONER

Visitasjonene og tilsynet av landets loger sorteres også under Ritual- og Utstyrsdirektoriet og *Visitasjonskomiteen* ledes av St.O. Bjørn Knutsen. Direktoratet har ansvaret for at logene blir regelmessig visitert og visitasjonskomiteen tar seg av det løpende arbeid med visitasjonene, samt følger opp på de endringer som logene evt. er pålagt å gjennomføre, slik at disse i størst mulig grad samsvarer med Fundamentalkonstitusjonens bøker.

Den daglige driften av direktoratet ivaretas av et arbeidsutvalg som består av OTM, St.O., St.I., St.CM. og direktoratets sekretær. Her fordeles og behandles innkomne henvendelser og det forberedes saker til gjennomgang og diskusjon i plenums møter som avholdes fire ganger i året. Det er også naturlig å ha et samarbeid med Kunnskaps- og Opplæringsdirektoriet, og da først og fremst i forhold til de kurs som tilbys logenes embedsmenn. Slik kan man da få en kvalitetssikring av kursmaterialenes innhold, så kursene til enhver tid samsvarer med gjeldende ritualer. ✝

Aage Wallin
aagwalli@online.no
Sekretær, Ritual- og Utstyrsdirektoriet

Ritual- og utstyrsdirektoriet ledes av Ordenens Tilsynsmester Bjørn Bergholtz. (Foto: Sturlason)

Føringene for våre arbeidsroms utforming er lagt ned i Fundamentalkonstitusjonens bøker. Derfor er det naturlig at det ofte dukker opp spørsmål om hvorvidt enkelte elementer har en rituell/symbolsk betydning, eller om det er bygningstekniske årsaker som ligger til grunn for ulike løsninger. På bildet: arbeidsrommet til St. Johanneslogen Morgenstjernen på Røros. (Foto: Arne Lie)

TIDSÅNDENS UTFORDRINGER

Tempora mutantur et nos in illis –tidene forandrer seg, og vi med dem, heter det i et gammelt ordtak. Av og til går det kanskje vel fort i svingene i forandingsprosessen, noe det offentlige ”Dannelsesutvalg” søker å gjøre noe med for kommende generasjoner. Som det ble gitt uttrykk for i en omtale av utvalgets innstilling ”synes den administrative logikken nå å ha større gjennomslagskraft enn de humanistiske verdier”. Man skulle ikke tro at dette også hadde påvirket det nordiske frimureri, noe enkelte signaler likevel kan tyde på.

Den Svenske Frimurerorden har i de siste 10-15 år gjennomført en betydelig organisasjonsendring. I et av Provincaltidsskriftene der –fra Karlstad- kunne man nylig lese om den svenske forskningslogens ”studie i djupintervjuer” med en rekke nye brødre, tatt en uke før deres recepsjon..Av de 171 svar som ble avgitt fremgår det at ”sosiale aspekter” var den mest fremtredende forventning før medlemskapet. Kultur, ritualer, kristent grunnlag og åndelighet kom lenger ned på listen. Resultatet er neppe beroligende i nordisk sammenheng. Det kan være fristende å sitere den svenske Monarks valgspåk ved sin inntredelse ”For Sverige, i tiden”. I siste nummer av Den Danske Frimurerordens blad ble vår norske Stormester sitert med meget positivt fortegn for utsagnet ”Vi skal være mer i takt med tiden vi lever i”.

Spørsmålet er bare om vårt eldgamle læresystem tåler for store inngrep av hensyn til ”tidsånden” To begivenheter i vår egen Orden nylig illustrerer livskraften i det vi har fått overlevert. Ved feiringen av Leopardens –og dermed Ordenens- 260 års jubileum ble det fremført en nylig oppdaget ”Tale til St.Olai loge” (med ukjent forfatter) på St.Hans dag i 1749. Talen finnes nå på CD og er vel verd et studium.

Den andre begivenhet var på vår forskningsloge Niels Treschows møte i september, der en gruppe fra St.Johs.logen La Lumière i Stockholm fremførte et utdrag av lærlingegradens ritualer anno 1763 og 1780 i tidsriktig antrekk, og med nødven-

To logebrødre fra La Lumière i Stockholm iført tidsriktig 1780-talls bekledning.

dige kommentarer. Begge disse opplevelser illustrerte til overmål hvor mye som fortsatt er bevart uendret i våre nåværende ritualer. Ønsket om dette er tydelig tilkjennegitt i de nordiske Stormestres beslutning om å tilbakeføre eventuelle endringer i våre ritualer til Carl XIII's versjon av 1801/1802. At dette ikke alltid har vært like lett å koordinere på det nordiske plan er forståelig, våre Ordener er i prinsippet suverene.

Dypest sett går det om å bevare de idealer som er nedfelt vårt system Som professor Janne Haaland Matlary skrev i en kronikk nylig: ”Det klassiske ideal handler om moral og menneskesyn. Mennesket kan bli edelt,

men også lett forfalle – til å ligge under for lastene, som det så treffende heter. Det klassiske ideal om dannelse og kultivasjon påberoper seg to ting: det ene er at mennesket kan defineres nøyaktig og oppskriften på å bli et edelt menneske også; det andre er at kunnskapen som trengs for denne foredlingen er den samme for hver generasjon.” Som Søren Kierkegaard uttrykker det: ”Dannelse uden Opbyggelse er Misdannelse” Det frimureriske læresystem inneholder begge disse begrep, både dannelse og oppbygelse

Det de nordiske Frimurerordenene nå øyensynlig ønsker er å ”justere” det ytre skall omkring vår frimurervirksomhet, som et ledd i å passe det bedre til vår tid –til ”tidsånden” Spørsmålet er bare om dette

Den der gifter seg med Tidsånden bliver tidlig Enke

SØREN KIERKEGAARD

kan gjøres uten å påvirke selve ”kjernen” i vårt læresystem. Vi bør antagelig vokte oss for å gjøre ”skallet” –eller ”emballasjen” med et mindre høvisk uttrykk- så tidsmessig og fristende at de ytre omstendigheter kan ta noe av oppmerksomheten bort fra frimureriets egentlige innhold, hensikt og mål. Derfor kan en ”alminneliggjøring” være vår største utfordring. Frimureriet er ikke ”alminnelig” og kan heller ikke uten skade bli det.

Vårt ønske om større åpenhet synes også å ha passert grensen for det hensiktsmessige. Frimureriets egentlige hemmelighet er en kostelig og neppe lett tilgjengelig skatt som det i vårt system kreves mange års bevisst arbeid med oss selv for å nå frem til.

Derfor bør vårt håp og vårt ønske være : Tempora mutantur, Ordine non. Tidene forandrer seg, men ikke Ordenen. Da blir Frimureriet neppe enke med det første.✱

Halfdan Wiberg
wiberg@gmail.com

REISESKILDNING FRA ISLANDS-BESØK

St. Johanneslogen Haakon til den gyldne Hjelm i vesterveg

Noreg og nordmenn er verdsette i islandsk historie og politikk, og vi kan takke Snorre og Island for at dei tok vare på vår identitet i mellomalderen. Island og Noreg er begge med i NATO og er samarbeidspartnarar i Nordisk Råd. Og Island har ein sterk loge-tradisjon og eit aktivt loge-arbeid.

Det var dette Island vi ville vitje – våre logebrødr, det historiske Island og Island av i dag. Heilt frå tida då Ramna-Floke og Ingolf frå Fjordane drog til Island har det vore trygge band mellom Vest-Noreg og Sagaøya. Vi som ”sit” i Sunnhordland kjenner på denne arven. Men da er det ikkje nok å seie ”halleluja”, vi måtte gjere det også – og laurdag 21. juni letta vi frå Flesland.

I nært og broderleg samarbeid med stolte vener på Island planla vi ei reise som skulle føre oss saman med brødre frå Logen MIMIR. Men ikkje berre det: Vi ville også møte styresmakter på Island og repetere det vi har lært og lese om i Snorre sine eventyrlege kongesagaer. Det er under to timar i lufta frå Bergen til Reykjavik. I islandske Landnámabok får vi råd om kurs når ein skal segle til Grønland: (vi vert med til Island):

”Frå Hernar i Norge skal ein segle rett vestover mot Hvarf på Grønland, så vil ein segle nordafor Hjalmland (Shetland) slik at ein akkurat kan skimte det i mykje klårt vær; men sør om Færøyane, så at sjøen er synleg halvvegs opp fjellsida, og på sørsida av Island, så at ein vil sjå fugl og kval”

TIDSFORBRUKET ER IKKJE OMTALT.

Så snart det store flyet slår hjula i bakken på Island kjem flyvertinna i mikrofonen med denne helsinga: ”Velkomne heim.”

Jon Hjalmarsson, ein 85 år gamal legendarisk reiseleiar og skolemann på Island, tok oss frå flyplassen til hotellet. Der møtte vi Hjalmar Jonsson, Deputert Meister i MIMIR og domkyrkjeprest i Reykjavik, som helse oss alle – brødre og ektemakar – vel møtt.

Vi hadde ei høgtidsstund i Logen med omvisning, servering og talar av dei to OM – den islandske Sveinn Gretar Jonsson og vår eigen Roar Sæbø. Frå Logen gjekk turen til Domkyrkja og Hjalmar Jonsson si orientering og omvisning. Vi avslutta med å be Fadervår på islandsk. Endeleg inviterte våre islandske brødr til middag og fest i det gamle teateret til tidlegare Forseti Islands Vigdis Finbogadotter.

Domkyrkja hadde ikkje bibel med norsk tekst og derfor ga vår Loge, Håkon til den gylne Hjelm, ein fint innbunden bibel til kyrkja og domkyrkjeprest Hjalmar.

Søndag var vi alle inviterte til gudsteneste og her møtte vi brødr frå Bergen og Voss. I kyrkja var det lesning frå bibelen av tidligare Altingspresident Einarsson og fylkesmann Randal Det var ein ”reinvaska” himmel over Island desse dagane, og byens parkar var fulle av mennsker som ville nyte sola og varmen.

Vi gjekk til Altinget etter gudstenesta. Der helsa Altingspresident Olafur G. Einarsson oss vel møtt. Altinget serverte snittar og vin ved sida av fagleg tunge orienteringane om landet si demokratiske søge heilt frå Thingvellir på 900-talet og til i dag. Vi fekk orienteringane i tingsalen med oss gjester som ”altingsmenn”

Seinare på dagen inviterte statsminister Haarde til mottaking i regjeringa sin representasjonsbygning. Det var ein statsminister som strålte av gjestfridom og solide kunnskapar om Island og Noreg. Far hans er nordmann.

Vi takka av hjarta og med gåve til Forseti Radsherra - Geir Haarde.

No var tida inne til å vitje kjende historiske stader i landet før heimreise på onsdag, og igjen var Jon Hjalmarsson på plass. ”Han kan til og med meir om norsk søge enn nordmenn flest” var kommentarane frå brørene. Men så har også Jon historie hovudfag frå Universitetet i Oslo ved sida av hans og alle andre islendingar si fantastiske interesse for historie og familie.

Vi hadde avtalt å avslutte i den Blå Lagune før avreise, og derfor brukte vi både tirsdag og onsdag til gode rundturar. Vi var på Reykholt og hadde ekteparet og sokneprest Waage som vegvisarar. Waage er ein sann Snorre-ven og kan fortelle i ekte saga-stil.

Thingvellir er den gamle tingstaden heilt frå 930 og har ein nesten heilag status i det islandske folket. Her var Jon nesten ”Lovseiemann.” av Snorre-klasse. Sjølv sagt var vi innoom Gullfoss og fleire varme kjelder.

Tirsdag avslutta vi rundturen på Skalholt, det gamle og ærverdige bispesetet frå 1050-åra. I dag bur ein av Island sine vigsle-bikopar på Skalholt. Den andre har sitt embete på Holar i Hjaltdadalur.

Tirsdag kveld inviterte vi våre islandske vener til kveldsmat på Perla-restauranten som sakte går rundt sin eigen akse og viser fram heile Reykjavik. Nybada i blått og helserikt vatn i Blaà Lunid letta vi onsdag frå Keflavik. Med kurs for Bergen. ✱

Håkon Randal
hrandal@online.no

Trondhjems Provincialloge

Frimurerbladet ble mottatt av Provincialmester John Albert Solberg i Ordenshuset. Bygget er imponerende og ligger sentralt til i byen, med den beste plassering i nærheten av Nidarosdomen og andre prominente bygninger. Solberg legger ikke skjul på at han er stolt av bygningen og den tillit han er vist ved å være leder av provinsen – og med rette. Trondhjems Provincialloge er landets eldste Provincialloge, opphøyet fra Trondhjems Stewardsloge nr. 1 av 2. Orden til Provincialloge 31.januar 1915. Geografisk omfatter provinsen i dag Møre og Romsdal, begge Trøndelagsfylkene og søndre del av Nordland, sør for Saltfjellet, med et totalt befolkningsgrunnlag på 733 500 mennesker.

PROVINSENS OMFANG

Solberg forteller at Provinsen består i dag av følgende enheter:

- 1 Provincialloge,
- 1 Stewardsloge av 2.orden,
- 4 Andreasloger,
- 13 Johannesloger,
- 4 Kapitel Broderforeninger,
- 2 St.Johs. Broderforeninger
- 1 St.Andr.Deputasjonsloge,
- 9 frimurergrupper

I alt utgjør dette 35 frimurerenheter med til sammen 2625 brødre. Det er uten videre klart at det utgjør et stort og omfattende

kontrollspenn som medfører en betydelig reisevirksomhet for den ansvarlige leder.

Omfanget og lokaliseringen av de enkelte enheter illustreres bedre ved vår grafiske fremstilling.

ØKONOMI

- Samtlige av logene utenfor Trondheim har egne logehus, med til dels nye flotte bygg. (eksempelvis Røros). Ingen av de innsendte årsmeldinger/regnskaper viser noe ekstraordinært ved drift/økonomi, forteller Solberg.

- I løpet av de siste fem år er det i provinsen investert ca. 10-15 mill. kroner på nye bygg og omfattende rehabilitering, og den

lånefinansierte kapital synes å bli betjent uten store problemer.

- Logehuset i Trondheim ble for en del år siden utskilt som et eget aksjeselskap – Frimurerlogen Eiendom AS, et økonomisk "vanntett skott" til Provinciallogen.

- Jeg besøker de enkelte loger og broderforeninger så ofte jeg kan og har stor glede av det. Jeg vet også at brødrene gleder seg til besøk og forbereder seg grundig på forhånd. Jeg kjenner jo til dette fra min egen frimurervandring i de ulike skifter. Det gjelder jo alle typer besøk, det være seg brødre, visitasjoner besøk fra andre loger og selvsagt fra Ordenen, understreker Solberg.

Ordenshuset i Trondheim er et imponerende bygg. Det ligger sentralt til i byen, i nærheten av Nidarosdomen og andre prominente bygninger.

Foto: Arne Lie

ORGANISERING AV DRIFTEN I ORDENSHUSET

- De fire logene i Trondheim, arbeider i et økonomisk logefellskap i provinsens Ordenshuset i Trondheim. Dette administreres av PM gjennom et Økonomiråd. De møtes en gang pr. mnd. og behandler felles saker, både av økonomisk og administrativ art, forteller John Albert Solberg.

- Regnskapet fremlegges for Provincialdirektoriets som er Provinciallogens høyeste organ.

- Logehuset i Trondheim, ble for en del år siden utskilt fra Provinciallogen som et eget aksjeselskap – Frimurerlogen Eiendom AS. Dette selskap drives i dag på forretningsmessig basis med ansvar for all eksternt utleievirksomhet.

- Selskapet har et meget profesjonelt styre med PM som generalforsamling. Styrets formann er medlem av Økonomirådet.

BYGNINGEN

Ved selvsyn kan vi se at Ordenshuset i Trondheim er en meget stor og monumen-

tal bygning med en særdeles fin beliggenhet. Ordenshuset ble bygget på en tomt som tilhørte Norges Bank. Stortinget hadde imidlertid bestemt at banken skulle flyttes til Oslo. Tomten ble da ledig og det var litt av et varp at kommunen bestemte at frimurerne kunne overta tomten.

Byggingen startet i 1898 og huset ble innviet 14. juli 1902 av den gang Ordenens Stormester Kong Oscar II.

- Dette var et fantastisk og dristig løft av den unge St. Johanneslogen Nordlyset. Spesielt når vi vet at kalkylene for huset beløp seg til ca kr. 400.000.-Det var en utrolig satsing etter datidens forhold. Vi skylder våre forgjengere stor takk for denne praktfulle og kjempestore gaven som de etterlot seg, understreker Provincialmesteren.

- Vårt ansvar blir å viderebringe bygget i minst like god stand til fremtidens frimurerbrødre. Det er både en kjær og alvorlig oppgave, sier Provincialmester John Albert Solberg.

Imidlertid – Trondhjem Kommune lot seg også overtale til å gå inn med 50 000.-kroner. Betingelsen som kommunens

ansvarlige stilte, var at det skulle reises en monumental bygning. Den skulle være påbegynt senest innen 5 år. Videre skulle bygningen inneholde et festlokale, en storstue for hele byen. Og slik ble det. Alle fikk sin vilje og Kong Oscar hadde ved denne anledning stor grunn til å smile. Det vil bli for langt å skildre Ordenshuset i detalj. Men alle som har anledning bør besøke bygningen. Vi får bl.a. se datidens byggekunst og en meget rikholdig malerisamling. Det fantes også en liten heis som hadde sin faste rute mellom fem etasjer. Et klenodium – vi kom til å tenke på Klaus. Vi sier ikke mer, for vi ønsker jo å komme tilbake.

- I dag er bygningen for stor for vårt formål. Vi er helt avhengig av eksternt utleie til konserter og forskjellige arrangementer. Dette tar Frimurerlogen Eiendom AS seg av - og det går med et hyggelig overskudd. Men samtidig sliter det jo betydelig på bygningen, avslutter Provincialmester John Albert Solberg. ✝

Arne Lie
arli2@online.no

LOGE CAPELLA – NAM SOS

Capella er den klareste stjerne i stjernebildet Auriga(Kusken) på den nordlige himmel. Den er den sjettede klareste stjerne på himmelen. Capella virker gulaktig når du ser den en klar vinterkveld. Logens valgspåk er korthogget og klart: Natur Religion Styrke. Loge Capella fikk status som St. Johannesloge i 1978, men historien går lengre tilbake.

LOGE CAPELLAS HISTORIE I STORE TREKK

- Ordførende Mester Odd Øyvind Moen. Du har nå muligheten til å fortelle Frimurer-Norge litt om logens opprinnelse?

- Med glede. Loge Capella er et produkt av frimurerisk arbeid som vi vet eksisterte i Namsos sist på 1800-tallet. Det var da en ung by, grunnlagt i 1845 med sagbruk og handelsvirksomhet som hovedaktiviteter.

Enkeltstående brødre var opptatt i loger andre steder, men det var ikke formalisert møtevirksomhet i distriktet.

- I 1934 ble det dannet en St. Johannes brøderforening under Loge Nordlyset i Trondheim. Arbeidet foregikk i leide lokaler. I 1940 ble byen lagt i grus og virksomheten opphørte. Etter gjenoppbyggingen i 1945 kom arbeidet gradvis i gang, men først i 1954 fikk vi vår Deputasjonsloge under Nordlyset.

- Det ble en viktig inspirasjon til å samle kreftene. Brødrene var betydningsfulle deltagere i mange av byens aktiviteter. Byens fornemste storstue fra 1957 - Namsos Athe-

næums bygg - ble etter vårt ønske innredet slik at festsalen kunne brukes til logemøtene, bl.a. med stjernehimme!

- Som følge av dette kunne endelig Loge Capella i 1978 se dagens lys som den første loge mellom Trondheim og Bodø. Vi hadde da 97 brødre.

I. og II. grads sal ble rigget i Namsos Athenæum og III. grad ble i noen få år utviklet i Nordlysets lokaler, til tross for 200 km reise hver vei.

- Fra ca 1981 ble det anskaffet utstyr for å rigge III. grad, og senere har logen hatt alle møter i Namsos. Det har gjennom årene vært mange forsøk på å få egne lokaler.

- I samarbeid med Odd Fellow-Ordenen lyktes det i 2006 å erverve en seksjon i et bankbygg. Det var godt egnet for våre formål. Vi eier 50% hver og fikk lokalene innviet av OSM på julemøtet i 2006. Det ble utført ca 10000 dugnadstimer på 8-9 måneder. Det er enkel rigging av alle arbeidsrom i godt tilpassede lokaler og alle parter er tilfreds med resultatet.

LOGEBYGGET

Det er en strålende opplagt og blid Ordførende Mester Odd Øyvind Moen som viser oss omkring i logebygningen med synlig stolthet.

Logen holder til i et nytt og moderne bygg som deles av flere; en bank, Odd Fellow og frimurerlogen. Logene deler de rituelle rom i et velfungerende fellesskap. Det betyr for Capellas vedkommende at logerommet må rigges forut for de respektive møter i de tre St. Johannes gradene.

RIGGING

- Det tar vel en time å rigge til salen for vårt vedkommende, forteller Ordførende Mester. Han forteller videre at Logen har fått utmerket hjelp fra Ordenen med innredningen av logens lokaler, men den største innsatsen er allikevel gjort ved felles innsats fra Odd Fellow og egne logebrødre.

NÆR KONTAKT MED ODD FELLOW

- Vi møtes hyppig utenom våre regulære møter og det gir en meget god kontaktflate som betyr mye i vårt lokale miljø. Odd Fellow og frimurere har meget til felles, og det er ikke vanskelig å enes om de store linjer, men uten at dette går ut over våre spesielle siktemål, understreker Odd Øyvind Moen.

-I følge matrikkelen har vi 153 medlemmer i Capella og det er vi godt fornøyd med.

Ordførende Mester i Capella Odd Øyvind Moen.

NYE BRØDRE

- Akkurat i øyeblikket har vi merkelig nok ingen som venter på å bli tatt opp, men vi er ikke bekymret for det. Det svinger alltid en del. Etter noen år med stor tilstrømming av brødre, er det nå mindre tilgang. Slik har det også vært i tidligere perioder. Vi ser derfor lyst på frimureriets fremtidige utvikling i Namsos og Namdalen.

Vi har en tilfredsstillende økonomi og samarbeider godt med Loge Olavsliset i

Hverdagsmøte, Loge Capella Namsos.

Verdal som er vår nærmeste logenabo. Vi dekker et stort område og enkelte brødre bruker timer på å reise frem og tilbake. Avstandene er betydelige i vår del av Norge, slår Odd Øyvind Moen fast.

MUSIKK

- Namsos har gjennom årene fostret mange kjente band og artister. Vi er selvsagt glad for det og for at Namsos kan kalle seg for Rock City. Frimurere er tradisjonelt glad i musikk og vi er intet unntak, sier Odd Øyvind Moen med et smil.

- Kanskje vi med tiden kan invitere til et litt rocka frimurer møte her i Namsos. Ingen vet hva fremtiden kan by på. Moldelogene har jo allerede vært frempå med jazzloge og

Salong, Loge Capella Namsos.

da må vi også kanskje vise at rock og frimureri kan gå i hop, avslutter Ordførende Mester Odd Øyvind Moen.

VÅRT INNTRYKK

Capella er en trivelig og veldrevet loge av passelig størrelse og tilpasset de lokale forhold. I forhold til medlemstallet er fremmøtet meget godt i alle grader – særlig når vi ser hen til reiseavstander, ferger og klima. Logen rekrutter fra alle yrkesgrupper. I seg selv er det en viktig faktor. Og Rock? Selvsagt. Ordenen begynner etter hvert å få på plass rockegenerasjoner. ✖

Arne Lie
arli2@online.no

Loge Capella Namsos.

INTERNASJONAL FRIMURER-REISE TIL FARAOENES EGYPT!

Delta sammen med brødre fra hele verden på en unik luksureise oppover Nilen ledsaget av Pontus Lindqvist, som har mange års erfaring som reiseleder i Egypt og store kunnskaper i egyptologi. Spesielt invitert til å holde et antall forelesninger under reisens gang er arkeologen dr. philos. Aymen George fra Kairo Universitet og Kairo Muséet.

Reisen har et internasjonalt perspektiv og brødre fra hele Skandinavia, reiser 21 feb. - 7. mars 2010 til Kairo, Luxor og Aswan. Vi opplever det antikke Egyptys historie med alle dets berømte konger og dronninger, religion og mangfoldige gudeskare i relasjon til frimureriet. Under vår seilas på en luksuskrysser oppover Nilens rolige vann, gjør vi strandhugg for å besøke templer og antikke gravplasser. Vi får også et innblikk i den koptiske kristendommen og i nåtidens egyptiske kultur. Ektefeller/samboere, slekt og venner er velkomne til å følge med.

Prisen er NOK 19.500 pr. person i dobbeltrom / dobbeltlugar. Omfatter flybillett (t/r Stockholm - Kairo), 5-stjerners cruisebåt m. helpensjon, 4-stjerners hotell inkl. frokost, utvalgte lunsjer, guiding, samt alle transporter i Egypt og inngangspenger.

OBS! Begrenset antall plasser! Nimbus Resor har reisegaranti. For mer informasjon: Telefon 0046 (0)175 92493 E-post: info@nimbusresor.se Internett: www.nimbusresor.se

DF Design tilbyr
Skandinavies beste utvalg

Se vår hjemmeside
Oplev gleden med gode produkter

www.dfdesign.dk
info@dfdesign.dk - +45 20605111
Ved å bestille fra Norge trekkes mva ved betaling!

ST. JOHANNESLOGEN

Morgenstjernen

Når man tenker på Morgenstjernen – Logen på Røros – kommer man ikke forbi gruvene, den praktfulle kirken, den eldste broderforening i Norge, Falkberget og hans litteratur, metallet kobber, skikkelsen An-Magritt som ble kjent over hele verden, det katastrofale felttoget til Karolinerne, oppkalt etter Karl XII, og den helt spesielle naturopplevelse.

DM Trond Dalseg har i stor grad vært delaktig i arbeidet med bygging av det flotte logehuset på Røros.

Alt dette - og mye mer - er vevd sammen til et verdensdrama og ført i pennen av vår eminente broder Johan Falkberget. Men for frimurere er allikevel Morgenstjernen nøkkelen til dette.

Røros er skildret i Frimurerbladet tidligere - og med god grunn.

Frimurerbladet fikk en varm og god presentasjon av Logen av Dep. Mester Trond Dalseg som i stor grad har ledet arbeidet med det flotte logehuset. Våre brødre må gjerne reise ut i verden, men et logebesøk til Røros

med ledsager gir så mange impulser at vi gjerne kunne skrive en hel bok om det.

HISTORIKK

Morgenstjernen har rekord i å være Broderforening; helt fra 1884 til 2007. Navnet sitt har Logen tatt etter planeten Venus. Navnet har en dobbelbetydning fordi planetens tegn er identisk med tegnet for kobber. Arbeiderne ved kobbergruvene kunne også se planeten når de om morgenen kom opp fra gruvene. Tegnet er selvsagt med i Logens våpenskjold.

I dag har logen 90 medlemmer, har flere aktive studiegrupper og dekker et geografisk område på størrelse med Oslo, Østfold og Vestfold, forteller Trond Dalseg.

Logehuset

Det nye logehuset, som er oppført i Rørosstil, sto ferdig i 2007, har en gulvflate på til sammen 640 m², er isolert etter forholdene på Røros, kostet 4,3 mill, har en gjeld på 1,3 mill. og brødrene bidro med 14 000 dugnadstimer. Arkitekt for huset var Bjarne Stabell. Brødrene på Røros er takknemlige for all

RIMELIGE GAVER FRA EGET VERKSTED

- alle annonserte produkter i 585/000 gull

1. Damering m/emalje	kr.	900,-
2. Herrering m/onyx, gull	"	1.500,-
3. Jakkemerke, gull	"	100,-
4. Jakkemerke - større gull	"	190,-
5. Anheng, gull	"	450,-
6. Brystknapper, pr.par, gull	"	800,-

Kontakt:

Bjørn Borrmann

DIPLOMGEMMOLOG, F.G.A.
(Diamantsakkyndig DGemG.)

Arne Garborgs vei 13 A, 1472 Fjellhamar
Tlf : 67 90 12 92 - Mob: 901 23 491
E-mail: b.borrmann@c2i.net

den hjelp de fikk fra ham, og fra Ordenens Rentemester, Knut Falkenberg. Huset kneiser flott på en høyde med utsikt over Røros og det vakre landskapet. Vi får se hele huset og den praktiske innredningen, de materialer som er anvendt og hvor vakkert dette er utformet både innvendig og utvendig. Innvendig er alle de frimureriske detaljer på plass. Utvendig er det utformet i den typiske stedlige byggestil. Nei, her fattes intet, som det heter i skriften.

KIRKEN

Det fortelles at kirken på Røros er den største i Europa pro capita, og vi tror det gjerne. Kirken er praktfull, både utvendig og innvendig, men her skal vi bruke den som illustrasjon på de enorme verdier som ble hentet opp fra gravene.

- Det året Kirken ble bygget var inntekten av kobber i alt på **252.700 Riksdaler**
- Kirken som ble innviet i 1784 kostet **23.000 Riksdaler**
- Gruveeierne søpte inn 81.864 Riksdaler
- Staten (Kongen?) stakk av med **53.531 Riksdaler**
- Driftskostnadene til gruvedrift beløp seg til **84.550 Riksdaler**.
(Kilde: Røros Museum.)

Det påløp sannsynligvis også andre utgifter for å drive samfunnet, så som gater, sosiale utgifter, lege, prest, etc.

Hva det ville koste i dag å sette opp en så vakker bygning vet vi ikke svaret på, men tallene gir grunn til flere refleksjoner.

FRA RØROS TIL NORD-NORGE

En del av logens stolte historie er også det faktum at Nord-Norge fikk sitt aller første frimureri fra Røros. Det var den legendariske gruvemannen Emil Knudsen som hadde tjenestegjort på Røros som sto for det. På Røros hadde han vært logebroder. Emil Knudsen ble direktør ved gravene i Sulitjelma og ønsket en broderloge i Bodø. Han fikk derfor ritualene sendt fra Røros til Bodø hvor det ble tatt avskrift. Nordlands Broderforening ble stiftet i 1899 under hans ledelse. Gunnar Dahl og Knut Jarnæs fra Bodø har utarbeidet et utmerket foredrag om den delen av vår frimurerhistorie. Når man ser på veksten av frimureriet i Nord-Norge, kan vi ha en anelse om kraften i den planten som kom fra Røros.

FALKBERGET

Da vi ankom Morgenstjernen ville vi gjerne se de eldgamle ritualene for broderforeningen som sendt til Bodø. Vi fikk hjelp i arkivet av br. Trond Dalseg. Både han og vi ble meget overrasket da vi ikke bare fant ritualene, men også en håndskrevet prolog i anledning broderlogens 50-års jubileum i 1934. Den var ført i pennen av selveste Johan Falkberget, og har fortsatt like stor gyldighet, aktualitet og retning som den dag da Falkberget nedtegnat sine tanker.

Forfatteren har selv sagt at prologen "ble tatt med revolver i hånd og at det var tapt for alltid." Det refereres sannsynligvis til nazistenes foretaksomhet. Men slik gikk det heldigvis ikke...! Allikevel kan vi ikke se bort fra at det kan eksistere flere utkast til prologen.

Ukjente manus dukker opp fra tid annen. Men for oss kommer Falkberget i en særstilling, nettopp fordi han hele sitt voksne liv var en av oss; en trofast logebroder som ble tatt opp i Leoparden i 1913 og senere deltok flittig på logens møter.

For de som ennå ikke har lest noe av Johan Falkberget kan vi fortelle at det er nok å velge mellom: Johan Falkberget forfattet rundt 50 bøker, hadde ca. 7000 innlegg i 90 ulike aviser og tidsskrift. Han skrev også i vittighetsblader og julehefter. Historien om An-Magritt er velkjent. Mange husker også vår logebroder Rolv Wesenlunds eksellente tolking av Bør Børsons næringslivskarriere. ✘

Arne Lie
arli2@online.no

**Ladegaardsøens
Borettslag
har til salgs
3-roms leilighet
beliggende i 2 etasje.**

**Henvendelse til styreleder
Janne Bjæring
Telefon 22 44 28 95
Mobil 920 17 493**

Hvor kreativt bør et begravelsesbyrå være?

Ikke så veldig. Men vi skal alltid være nytenkende nok til å fange opp nye tankesett og nye behov. Det inngår i tradisjonen vår. Og det er nødvendig for å kunne bistå mennesker i sorg på en god og personlig måte.

AVDELING NORDSTRAND: TLF 23 16 83 30
AVDELING MAJORSTUEN: TLF 23 19 61 50
WWW.WANGBEGRAVELSE.NO

Hilsen til Røros Broderforening på dens 50 årsdag 10de april 1934

Revelje.
Våkne,
bergets sønn,
gesel, knekt og smed,
stå op,
slå ild

og røkt ditt kall!
I ansikt sved
Du tjene skal
Din sold!
Stå op,
fang an

ved gebel, ovn og ort,
ta frem bestikk
og grube-kort,
skjøteskinn og fakkell;
bergets ridder,
sving din fakkell!

Overstigerens dagsbefaling
Ei tiden stille står,
Bersel, Stiger, Smelter,
Minør, Kjører, Scheider,
tell nøie dine år!

Brødres minne
Bergmenn, brødre,
Samlet i Zacherhus!
Ved Hytten, Storvartz,
Klinken, Quarti,
Solskin, Sextus,
Mugg og Kongens,
en klokke kimet
i første gry
for mester, svenn
og lerling
sit "Ora et labora!"

Taus de steg
i chachten ned,
ertz, de brøt
og smeltet ren
den rue sten

Vi lyser fred
og takker for
den strid,
de stred!

Ved Templets port
Bergmenn, brødre,
vi må
om mulig –
lengre ned
til ertz som gir
åndens gull.
I en digle vi har
et symbol
i sten og ler.
Ertzen foredles
i smerte og savn,
i gjerning og dåd.
En bergmann
ved essen
smelter sin malm
i mesterens navn.

Han så ved templets dør
en kongelig kunst;
øvet den blev
i mesterens ånd.
En stjerne
i hjertet,
en sølvsnor
i hånd
på veien han fikk;
et forseglet
bestikk!

Vis oss, o, mester
den sti, vi skal gå
for lyset å nå!
Vi tapte i strid
dit spor
i det levende liv
- og stirret oss blind
på livsgåtens ord;
et tegn vi forstår:
at stjernen i hjertet
til stjernene går!

Full midnatt
Bergmenn, brødre,
Klokker
Ved Hytten, Storvartz,
Klinken, Quarti
Solskin, Sextus,
Mugg og Kongens,
Dagklokker er
og tier mot natt.

En allegori
de ringer
i neste gry
for mester, svenn
og lerling:
"Ora et labora!"

Johan Falkberget

(Foto: Arne Lie)

ST. MICHAEL

Til den Gyldne Stjerne – Mosjøen

Mosjøen ligger temmelig nøyaktig midt i Norge og tilhører Trondhjems Prov.loge. Logen St. Michael ble selvstendig loge i 1996. St. Michael er en av de syv erkeengler og er soldaters og ridders Skytshelgen. Men frimurerne har en lengre historie i Mosjøen. Ordførende Mester Thorstein Andreas Karstensen forteller at det allerede i 1880 var en liten gruppe frimurere som holdt til i byen og som samlet seg regelmessig. I dag har logen 121 medlemmer iflg. Matrikkelen.

STIFTSGÅRDEN

Frimurerne i Mosjøen dannet i 1983 en broderforening som 12 år senere gikk over til deputasjonsloge og tre år senere ble selvstendig loge. I begynnelsen førte de en nokså omflakkende tilværelse, men i juni 2001 kjøpte de et bygg som på folke- munne ble kalt Stiftsgården. Ombygningen av huset tok til allerede i mai og tok 5

½ år. Det sier litt om spensten blant brødrene at de ville gå i gang med et så stort prosjekt.

Det første som ble gjort var å legge på nytt tak. I den sammenheng ble skorste- nene kuttet av ved roten og halt opp gjen- nom etasjene. Det har selvsagt intet med frimureri å bestille, men en morsom detalj er det likevel. Brødrene nedla et omfattende

dugnadsarbeid som ble nitidig loggført med navn, dato, og antall timer. Innsatsen er summert til ca. 35 000 timer.

Dagens økonomi? Ja, med kontante bidrag fra brødrene og dugnadsinnsatsen har man en bygning som er forsikret for ca. 10 mill., en tomt på 1,6 mål, kr. 400 000.- i bank og kr. 300 000.- i gjeld. Hva skal vi si? Kanskje vi skulle importere noen helglen- dinger sørover?

DAGENS BYGG

Bygningen ble innviet i september 2006 av Stormester Ivar A. Skar og heter fremdeles Stiftsgården. Den fremstår i dag som en topp moderne, ypperlig, verdig og staselig bygning, spesielt laget for frimurerisk virk- somhet. Her er god plass til parkering og det kan trenge; de fleste bruker bil i dette området hvor avstandene er store. Lokalene

kan rigges om og brukes opp til VII grad. Vi fikk gleden av å overvære et møte i Helge- land Kapittel Broderforening.

Lokalene er til bruk for frimurere alene, men kan leies ut til brødre ved spesielle anledninger, dåp og konfirmasjon. I prin- sippet kan det også leies ut til andre, men prisene for dette er i seg selv prohibitiv, for- teller Ordførende Mester.

MUSEUM

Alle frimurere som reiser til Mosjøen eller passerer byen bør be om å få se logebyg- ningen, salene og annet, men spesielt museet. Her er det Ordførende Mester Thorstein Andreas Karstensen som per- sonlig har stått for samlingen og dens komposisjon. Vi garanterer hakeslepp over hva denne navigatøren har fått i stand. Lokalene er smakfulle, innredningen og montrene likeså.

I forskningssammenheng er dette museet enestående, både fordi dette er en liten loge og på grunn av museets frimureriske inn- hold. Men det er nok bare frimurere som vil

finne museet interessant. Br. Thorstein er den fødte guide og kjenner hver eneste gjenstand.

Vi er – som det vil fremgå – imponert over hva vi erfarte i Mosjøen. Vi begriper etter hvert kraften i det frimureriske fun- dament og erkjennelsesgrunnlag. Møtet med frimureriet gir tillegg til vår tankever- den, til vår oppfatningsevne av verden rundt oss og til vår vilje til å bidra til et bedre samfunn - på vår måte. Vi trenger en sentral dynamo, men vår virksomhet skal finne grobunn hos den enkelte, i hans familie og i nærmiljøet.

Vi har hørt at Den Frimureriske Høyskole skal befinne seg i Logedirektoriet. Etter besøket i Mosjøen – og etter at vi har hørt vår Styrende Mesters oppfatning av de Ord- førende Mestre – ja, da danner det seg en oppfatning av at denne Høyskole må befinne seg andre steder. ✚

(Foto: Arne Lie)

Arne Lie
arli2@online.no

Art.: 2009

Art.: 2001

Art.: 2004

Art.: 2008

Art.: 2006

Art.: 2000

Art.: 2003

Art.: 2002

Art.: 2005

Art. 2000 - Gaveeske : Jakkemerke bånd / slipsklype mansjettknapper, kr. 325,-
Art. 2001 - Hammer, emb. - lengde 23 cm, kr. 850,-
Art. 2002 - Skinnhasker, str. 6.1/2 - 11.1/2. kr. 200,-
Art. 2003 - Vanter, bomull. Dame- og herrest.. kr. 20,-
Art. 2004 - Slips med symbol, 170,-
Art. 2005 - Akselbåndvinne, tre, kr. 95,-
Art. 2006 - Ordenens jakkemerke, kr. 50,-
Art. 2008 - Sverd med sort slire, kr. 1.700,- X)
Art. 2009 - Mappe for prydelser, kr. 190,-
Send beløpet med din bestilling til:
Den Norske Frimurerorden ved Storitentdanten, Kto.: 5005.05.26361 - DnB-NOR.
HUSK: Navn og adresse!

X)Kun få sverd igjen til denne pris!

MOSJØEN: FULL KLAFF!

Møte for de Ordførende Mestere

Det var en historisk begivenhet da Provincialmester John Albert Solberg kunne ønske velkommen til det første møte for de Ordførende Mestere i Trondhjems Provincialloge. Tilsvarende møter er også lagt opp for de andre provinciallogene og for Landslogens nedslagsområde. Det er tydelige forskjeller i de programmer som legges opp. Det kan føre til erfaringsutveksling og videre kompetanseoppbygging.

Bak denne utvikling står Organisasjonsutvalget, en omfattende høring i Ordenen, Det Høye Råds behandling og de endelige vedtak som ble fattet av vår Stormester Ivar Anstein Skar. La oss slå fast med en gang: dette er ikke en demokratiseringsprosess. Vår Orden er ikke demokratisk i vanlig forstand. Dersom den skulle bli det, er den ikke en Orden lenger. Men det har funnet sted en delegering av myndighet. Ansvar for Ordenen, dens mål og dens gjøremål hviler fortsatt på OSM's skuldre, slik som det alltid har vært.

Møtet ble ledet med fast og sikker hånd av Provincialmester John Albert Solberg.

PROGRAMMET

- Det var lagt opp til et meget tett program for møtet og her nevnes:
- HMS i Logene med eksempel fra Mosjøen.
- Data i Ordenen v/ It ansvarlig i provinsen Svein Klokkehaug.
- Foredrag med tema fra X. grad ved OSM emeritus Magne Frode Nygaard.
- Orienteringer ved OSM Ivar A. Skar.
- Status for Provinciallogen ved Prov.M. John A. Solberg.
- Ritual- og utstyrsdirektoriet, Orientering v/ St.O. Bjørn Knudsen.
- Kunnskaps- og Opplæringsdirektoriet. Orientering v/ Storeducator Nic. Holter.
- Status i Provinsen ved opplæringsansvarlig Ingar Samset.
- Endring i lovene v/ OSM Ivar A. Skar
- Status og gjennomgang av de enkelte loger ved de ansvarlige.
- Det var satt av tid til innspill, forslag, ønsker, spørsmål og svar.

Programmet ble avsluttet med Høytidsmøte i Helgeland Kapitel Broderforening med etterfølgende høytidstaffel.

VÅRT INNTRYKK

Hovedinntrykket er at det var lagt opp et program som peker fremover. Betydningen av møtet kom tydelig frem ved at Ordenens ledelse var tungt representert. De tema som var tatt opp indikerer en ny giv dersom man foretar en sammenligning med det møtet som ble avviklet for Ordførende Mestre siste gang i Oslo, der informasjonen i hovedsak kom ovenfra og ned og målgruppen i det vesentlige måtte forholde seg passiv.

ERFARINGSUTVEKSLING

Erfaringsutveksling i Mosjøen ble gjennomført, men hadde kanskje fått for liten plass og kunne kanskje vært mer strukturert og systematisert. Vi skal være oppmerksomme på at Ordførende Mestre er valgt fordi de er aktive logebrødre med svært god innsikt i de oppgaver de skal ivareta. I en læringsprosess må de gis anledning til å medvirke ved egenaktivitet.

Vi sitter allikevel tilbake med den bestemte oppfatning at frimureriet i Trondhjems Provins er preget av kunnskaper, formidlingskompetanse, vekst, pågangsmot, hjertevarme, entusiasme og god økonomi. Ved neste samling kan man i større grad satse på egne krefter. Det bekreftes ved å fokusere på verten for møtet i Mosjøen: Ordførende Mester i St. Michael til den gyldne Stjerne, skipsfører Thorstein A. Karstensen. Make til drivkraft skal en lete lenge etter. Det samme gjelder den gjestfrihet og informasjon som vi alle ble møtt med.

Mosjøen, Thorstein Andreas Karstensen orienterer. Foto: Arne Lie

OPPLÆRINGSTILBUD

Det er et uomtvistelig faktum at kvaliteten av frimureriet henger nøye sammen med gjennomføringen av våre rituelle møter – og kanskje først og fremst i St. Johannesgradene hvor vi får våre første inntrykk. OSM understreket nettopp dette poeng sterkt.

- Ordenen og provinciallogene har derfor gått ut med en rekke tilbud om opplæring til brødre i de talende embeder og de andre embeder.. Tilbudene er blitt mottatt med gledelig og stor interesse, fortalte Ingar Samset (XI), prest/ seniorrådgiver og Dep. Prov.Mester.

- Det er ikke bare fremføring og taleteknikk det legges vekt på, men også forståelse av de tema som behandles. I prinsippet er tilbudet rettet mot embedsmennene og deres vikarer, men andre som ønsker seg inn i slike embeder kan også delta, sier br. Ingar Samset.

Opplæringstilbudene vil følge i tiden fremover. Fra vårt ståsted tror vi at slike tilbud kan bety meget som inngangsport til embedsverket. Trening, trening og atter trening er avgjørende for kvaliteten i vårt arbeid.

RESTANSER

Selv om mye er gjort på den organisatoriske mark står det ennå noe tilbake. Lovarbeidet er ikke fullført, men får formentlig sin avklaring i løpet av året. Navnet på Lands-

logen vil sannsynligvis bli endret, men hva det nye navnet vil bli er uklart. Størrelsen på Landslogen har i årevis vært en tilbakevendende sak. Landslogen omfatter mer enn halvparten av Ordenens medlemmer: om lag 11 000 brødre. Tilsynsansvaret skal riktignok fordeles, men dette er kanskje bare begynnelsen på en videre utvikling. Fremdeles synes oppgavefordelingen mellom Landslogen og Ordenen noe uklart. Oppgavefordelingen innen Ordenens høyeste embedsmenn synes heller ikke fullstendig avklart.

Det ble også fremhevet at – om ikke ex cathedra – at Ordenen nå er blitt så stor at

tiden er inne for å vurdere å ansette en generalsekretær på full tid. Det ble i den sammenheng pekt på andre organisasjoner med tilsvarende medlemsmasse. Slike synspunkter er sunnhetstegn og viser at medlemmene er interessert i Ordenen og alt som vedrører den.

NYTT MØTE PÅ RØROS

Det ble berammet et nytt møte på Røros til neste år. Enkelte av de tema som var tatt opp denne gang, hadde tidsaktualitet, mens andre krever videre langsiktig oppmerksomhet, for eksempel Informasjonsteknologi. Dette er et nytt og komplisert område

som må følges opp dersom det skal tilfredsstillende de krav som med rimelighet stilles.

Det ble også understreket at man må ta hensyn til brukernes kompetanse og alder ved innføring av et så vidt avansert teknologisk informasjonssystem dersom man ønsker at systemet skal binde sammen Ordenen og fungere tilfredsstillende i de respektive loger.

VEIEN FREMOVER

Stormester Ivar A. Skar understreket avslutningsvis at det denne gang ikke var tale om innskjerping av gamle arbeidsmåter, men om hvor veien går videre, om nye arbeidsmåter, om nye utfordringer. Her var det heller ikke utsendte representanter fra Oslo som skulle foreta en inspeksjon av en underlagt provins, men brødre som møttes i ansiktshøyde for gjensidige orienteringer innen et gitt regel- og referansesystem. Programmene for tilsvarende møter andre steder i landet har variert for at man skulle få et bredest mulig erfaringsgrunnlag.

OSM Ivar A. Skar antydte at form og innhold for de Ordførende Mestres møter nå har funnet ett mønster som man kan arbeide ut fra.

Frimurerbladets utsendte tror at det ble blåst nytt liv og skapt nye visjoner i Mosjøen og sier: Vel blåst! ✚

Arne Lie
arli2@online.no

Representant for:

if... EUROPEISKE REISEFORSIKRING

02402

ForsikringsSenteret
HIRSCH & WESTBY

www.forsikringscenteret.no

Jens Hirsch - Mobil: 90 03 99 99 - jens.hirsch@if.no

ST. JOHANNESLOGEN OLAVSLYSET

Da vi reiste fra Asker lå St. Johanneslogen Olavsliset fremdeles på Levanger – ikke langt fra Stiklestad. Da vi kom frem lå Logen på Verdal. Det hadde ikke gått noen jordras i dette området, men Logens Ordførende Mester, Steinar Ravlo fortalte oss at han hadde vært ute og handlet en smule. Ved selvsyn kunne vi konstantere at han hadde fått meget for pengene. Olavsliset henspiller på de lys som ble tent i 1030 ved Olavs fall på Stiklestad og som innledet kristningen av vårt land. Slaget er også dramatisert av Per Sivle i det kjente diktet som begynner slik:

Dei stod på Stiklestad
Fylkte til strid
Den gamle og so
Den nye tid, det som hadde vore,
mot det som skulle verta,
det som skulle stiga,
mot det som skulde detta.

Logens Ordførende Mester, Steinar Ravlo.

DEN NYE LOGEBYGNING

Ravlo viste oss rundt i Logens nyervervelse som ligger sentralt til på Verdal som er nabokommune til Levanger. Her står man på fast grunn når man sier at kommunene bare ligger et steinkast fra hverandre. Huset har alt som skal til for at man hurtig kan ta det i bruk. Steinar Ravlo regner med at man kan ta bygget i bruk allerede til logens julemøte.

Bygningen har tidligere vært et foreningshus. Det er 220 kvm. I grunnflate Det finnes gode og romslige lokaler som passer godt til arbeidsrom, stor spisesal, salonger og kjøkken, kontormuligheter og alt annet som behøves.

Men det er klart at det også er behov for en omfattende dugnadsinnsats før alt er på plass. Ordførende Mester kjenner imidlertid sine brødre og har ingen bekymringer for at de ikke stiller opp når logen ber om hjelp. Ravlo forteller at logen har en del av det som trengs av dekketøy, glass, møbler og rituelt utstyr. Skulle likevel noen vite om "overskuddsmateriell", vil Ravlo gjerne ha tips. Hans e-mail er: sravlo@vktv.no eller tlf. 7407 2266.

På hverdager samles det rundt kaffebordet gjerne en hel flokk brødre og såkalte halvbrødre, dvs. medlemmer av andre ordenssamfunn.

FINANSIERING

Steinar Ravlo skisserer planene for finansiering. Blant annet har man to løpende leieforhold på gateplan som vil bidra. Detaljene videre når det gjelder økonomien skal vi ikke gå inn på her. Men la oss formulere det slik at Den Norske Frimurerorden ved Rentemester Knut Falkenberg har orden på sine saker.

Logens Delegerede Mester, Per Audun Letnes er arkitekt og er sentral i prosjekteringen av ombyggingen. Blant logens medlemmer finnes det meste av den kompetanse som trengs både til planlegging og utførelse. Dessuten vil man få nødvendig rettledning fra Ordenen.

Stenar Ravlo forteller også at logen har tilfredsstillende tilgang på nye medlemmer. Antallet brødre i logen er i dag 89. Det er en lettelse å høre at man ikke ser betydningen av å vokse for fort og for stor, men heller vektlegger trivsel og godt broderskap.

TRIVSEL

De gode trøndere er viden kjent for sitt lette gemytt. De kjenner tydeligvis betydningen av det gamle visdomsordet fra Håvamål "Mann er manns gaman."

På virkedagene samles en flokk på 10-12 rundt et kaffebord i Verdal sentrum. Vi finner både brødre og såkalte halvbrødre, dvs.

medlemmer av andre ordenssamfunn. Noen dyptpløyende teoretiske diskusjoner finner vi heldigvis ikke, men latteren og glimtet i øyet er ikke langt unna. Dette er en verdi som spesielt kan utvikles i mindre lokalsamfunn hvor alle kjenner alle over lang tid. Vi føler oss øyeblikkelig hjemme i en slik setting.

Her er ingen prestisje, brødrene kjenner hverandre for godt til det. Jakt er et tema, de forestående politiske valg er ikke bannlyst her, været går det også godt an å drøfte og ikke minst helse og trim.

En blir spøkefullt beskyldt for å være sterkt senil. I virkeligheten er han hvass som en ljå. Det er klart at denne type sosiale kontakter i det som på fagspråket kalles primærgruppe er av stor betydning for den enkelte og for gruppen. Dette gjelder kanskje spesielt for de som allerede er gått ut av arbeidslivet. Ensomhet kan være en farlig ting.

Tilstelninger med damer er også en viktig faktor for å øke trivselen. Betydningen av kirkebesøk fremheves likeledes. Med et fremmøte på et vanlig møte i I. grad på 50-60 % kan Olavsliset være meget fornøyd. Hadde man hatt tilsvarende fremmøte i de store logene i Stamhuset hadde det ikke vært rom for alle. ✚

Arne Lie
arli2@online.no

GARANTERTE GULLSMEDPRODUKTER

Gi en gave som gir varig glede !

Vi leverer mansjettknapper, enkle eller doble, brystknapper, båndklemmer, jakkemerker utført i 925 S med emalje og 24 karat forgylling. Alle grader. Ring for ytterligere informasjon

- OPRO PRODUKTER -
Storgt. 22, 0184 Oslo
Tlf.: 22 17 50 50 - Fax: 22 17 05 55

ER DET MER Å AVSLØRE ?

Forfatteren Dan Brown med ny bok, denne gang handler det om frimureri

Forleden fikk jeg kopi av et brev fra en norskfødt professor og dr. philos, som i forskningsøyemed og med forskerens diskresjon, har lest og studert det han har kommet over av fakta og fiksjoner om frimureres rolle og historie, på engelsk, fransk, norsk og tysk.

Han har forelest på universiteter i Europa og USA om frimurerens rolle og samfunnsforhold.

Han er ikke frimurer, men har i forskningsøyemed hatt full adgang til ritualer i alle grader i norsk, engelsk og amerikansk frimureri, tempelriddersystemene, Odd Fellow, Maria- og Rebeccaordenen.

Han er, så vidt jeg kan forstå, vel kjent med logearbeidets mål og midler. Han er opptatt av frimureriet som en byggende del av demokratier over hele den vestlige verden, og henviser til at flere seriøse universiteter i Europa og USA har opprettet egne fakulteter og forskningsinstitusjoner som på seriøst vitenskapelig grunnlag forsker i frimurerens rolle og betydning i de vestlige demokratier.

Han sier om en nylig utkommet bok om frimureri at den ikke tilfører diskusjonen om frimurerens rolle i samfunnet et eneste nytt poeng. Det som blir fremstilt som "avsløringer" har liten eller ingen interesse for frimurerens arbeid og vil verken skade eller fremme Ordenens virksomhet og idégrunnlag. Boken er mer å betrakte som en frustrert persons personlige vendetta.

Da er det langt mer interessant å lese det Dan Brown, forfatteren av verdenssuksessen "da Vinci koden", sier om frimureriet i hans nye bok «Det tapte symbol».

Dan Brown sier at frimureriet utsettes for

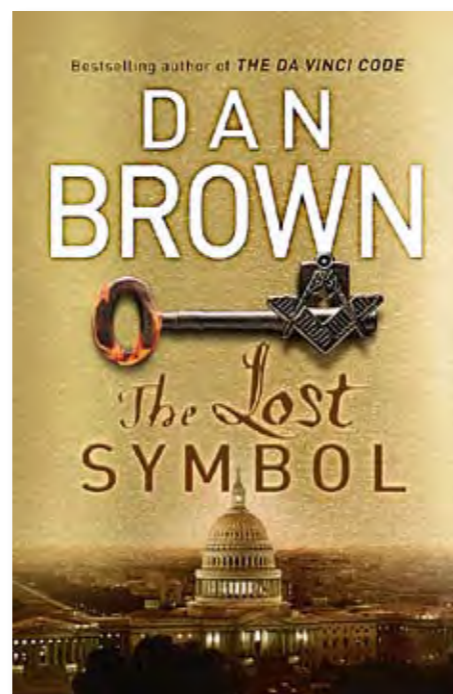
mye urettmessig kritikk. Han sier at han selv godt kunne tenke seg å være frimurer, men han avstår fordi han liker å skrive om mysterier og hemmeligheter, og det kunne han ikke gjøre som medlem. Han beskriver frimureriet som en organisasjon som bruker et språk spekket med symboler og metaforer, og som et brorskap som bruker dette språk i ritualer som er lukket for innsyn.

Han er klar over at kritikerne sier at det lukkede system skaper inhabilitet blant medlemmene. Dan Brown deler ikke dette syn. Han synes det er aldeles utmerket at dommere, politikere og ansatte i de hemmelige tjenestene samles i en organisasjon som er så åpen for religion, ulike raser, filosofi og i forhold til fremtiden. "Det gir meg håp om at vi har ledere som tar de riktige beslutningene på grunnlag av en opplyst universell helhet" sier Dan Brown.

"Det tapte symbol" er allerede på bestselgerlisten i USA og har nylig utkommet på norsk. Boken handler ikke om frimureriet, men personene er frimurere. Brown sier at alle vitenskap og alle teorier som presenteres i boken er sanne, men at personene er oppdiktete. Det dreier seg om en roman.

Skribenten Brian Handwerk omtaler boken i det anerkjente "National Geographic News". Han sier blant annet at "Det tapte symbol" vil gjøre for frimureriet det "da Vinci koden" gjorde for den katolske kirkes Opus Dei; skape nye oppfatninger og fiksjoner som det allerede er nok av blant konspiratoriske krefter. Men det vil etter hans mening neppe skade frimureriet.

Handwerk vil ikke gå lenger langs disse

Ny spenningsroman fra Dan Brown, som sier at han selv godt kunne tenke seg å bli frimurer, hadde det ikke vært for at han ikke klarer å holde på hemmeligheter!

teorier, men oppsøker logen og blir der vist rundt og veiledet av to kunnskapsrike frimurere, for på den måten å ta livet av noen av de myter som verserer. Her er noen eksempler på myter de tar fatt i, med en kortversjon av deres konklusjon om hver av dem:

Frimureriske symboler finnes overalt, som for eksempel det altseende øye på de amerikanske dollarsedlene.

Dette er et utbredt og meget vanlig symbol, som også frimurerne har adoptert. Benjamin Franklins forslag til dollarseddel var uten dette øye, og det ble ikke god tatt.

Frimureriet nedstammer fra Tempelherriidderne.

Det finnes ingen historisk dokumentasjon som kan føre til en slik konklusjon.

Frimurerne skjuler Templeridderens skatt på et hemmelig sted i Skottland, dit noen av Templeridderne flyktet da de ble utryddet i Frankrike i det 14. århundre.

Historikere vet å fortelle at en eventuell skatt den gang havnet i helt andre hender. Keiseren, som i samarbeidet med Paven utryddet Tempelridderne, var først og fremst ute etter deres penger.

Gatene i Washington DC er formet som et gigantisk frimurerisk symbol.

Det var ingen frimurere involvert i planlegging eller bygging av denne byen.

Frimurerne styrer verden.

De mange fremtredende personligheter som gjennom historien har vært frimurere har antagelig skapt denne myten. Mange av de idealer som frimurere over hele verden arbeider etter er felles, men det er langt fra det å ha noen felles idealer til å ha et hierarki som styrer verden. Frimurere er altfor uavhengige og bevisst personlig frihet til å kunne styre noe som helst felles. Bare i USA

er det 51 storloger som hver enkelt har mange uavhengige enkeltloger under seg, og uten særlig koordinering seg i mellom.

Frimureri er en religion eller sekt.

Frimurere har ingen egen religion. Før opptak må medlemmene bekrefte sin tilslutning til troen på en Gud – hvilken som helst Gud. I Norge må man bekjenne seg til den kristne tro. Det finnes loger rundt i verden der jøder, muslimer og andre er godt representert. Det er forbudt å diskutere religiøse stridsspørsmål i logen, over hele verden.

Det var frimurere som sto bak den amerikanske revolusjon.

Det er riktig at både George Washington og Benjamin Franklin, samt ni av dem som underskrev The Constitution (grunnloven) og 13 av dem som i 1776 signerte Uavhengighetserklæringen var frimurere. Men frimureriet, som startet i England, hadde aktive utøvere på begge sider av revolusjonen. Det var tillatt for brødre på begge sider i striden å møtes i logen mens krigen

pågikk. Det var (og er fremdeles) forbudt å diskutere politikk i logen, men frimurerne møttes i broderlige samvær.

Medlemskap krever dulgte forbindelser.

Helt motsatt det som sies i "Det tapte symbol" må man ikke drikke vin fra en tom hodeskalle for å bli medlem. Prinsippet i frimureriet er at man ikke aktivt verver medlemmer, men at det er personen selv som må vise sin interesse og selv må søke medlemskap – uten å være overtalt eller lokket av noen. Frimureriet består av frie menns forsamlinger.

Det er bra for frimureriet og hyggelig for oss at Dan Brown uttaler seg så positivt som han gjør om frimureri. Vi har alle gode grunner til å være stolte over det arbeidet vi deltar i og takknemlig for at vi i Norge har en Orden som står så rakrygget og ærlig, i sol som i storm. ✘

Odd Grann
oddgrann@online.no

Ord - for år og evighet

Leif Ottersen i nytt opplag til jul
Rikt illustrert av fotograf Ole Johs. Brye

Factum est!
Den "første" jul
var realistisk nok
En forvilet, oppgitt
blivende far.
En høygravid, engstelig mor.
På jakt etter husly.
Senere. Flykninger Underveist!

Og:
Vi synger salmen.
Fremdeles!
Selv om vi bare aner mysteriet.

Velsignet jull
Fredfull desemberhelg!
Og
Takk for det!

Den perfekte gavebok / julehilsen

.... til inspirasjon og ettertanke
.... om mennesker som bryr seg
.... om livets sorger og gleder
.... til oppmuntring og trøst

Spesialtilbud: kr.150,- + porto

Bestill direkte fra:
Leif Ottersen,
Olaf Bulls vei 11 C,
0765 OSLO.
E-post: leif@ottersen.no

*Fjell og foss
skapt i tidenes morgen.
Ordløse.
Med perspektiv.
Av år og evighet allikevel.
Bokstaver skaper ord.
Bygger broer av tanker.
Om tid og øyeblikk.
Åpne boken!
Sel! Finn ein stein mer ...
Å gå på.
Innover!*

Husk bestillers navn og adresse!

NORTRUST INVEST

Internasjonal kapitalutvikling fra de
beste og sikreste leverandørene
Lars Gunnar Ribemo
larsgr@nortrustinvest.no - 924.35.486
www.nortrustinvest.no

ISRAEL – KONFLIKTENES LAND?

Israel og Jerusalem er vel kanskje det sted i verden som har vært gjenstand for de største og lengste konflikter gjennom historien. En konflikt som i bunn og grunn ikke lengre er religiøs, men som i store trekk handler om besittelse av landområder. Kan frimureriet drive sitt etiske og verdibaserte arbeid under slike forhold? Svaret er et stort og ubetinget; JA! Kanskje kan man si at nettopp her er det et unikt idealbilde for frimureriets idé og formål.

HISTORIKK

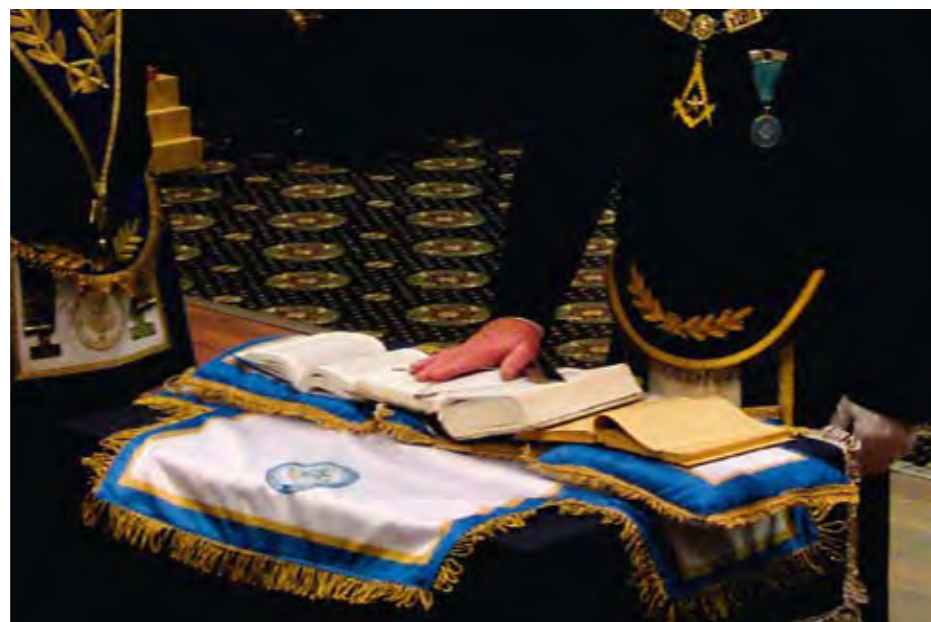
Operativt mureri vet vi jo har lange tradisjoner i Jerusalem. Jeg tenker på byggingen av Salomos tempel ca. år 900 f.Kr. Det er ingen hemmelighet at nettopp dette praktverk har en legendarisk plass i historien, så også i frimureriet. Men hva så med det spekulative frimureriet?

Den første kjente loge i Israel ble dannet i 1873, i Jerusalem, og den bar navnet Royal Solomon Mother Lodge. Det var kanadiske arkeologer som startet denne logen, men den hadde ikke en veldig lang levetid. Den ble oppløst allerede i 1903. Men i denne perioden ble det også dannet flere andre loger under National Grand Lodge of Egypt, som i 1933 opprettet National Grand Lodge of Palestine. I perioden 1930 – 1940 tillot England opprettelsen av tre loger og Skottland skrev ut Konstitusjonsbrev til hele 11 loger. I tillegg ble også fem tyske loger etablert av tyske frimurere som hadde flyktet fra Nazi-Tyskland.

Da det britiske mandat over Palestina opphørte i 1948 forsvant også alle de engelske loger. Det som så trengte seg på i

den nye staten Israel, var et stort ønske om en felles organisering og broderlig forening av de gjenværende logene. Dette ble da også iverksatt først og fremst under skotsk

støtte og initiativ. I 1953 ble *Grand Lodge of the State of Israel* dannet, og dette ble grunnlaget for en unik situasjon i et urolig land.

På alteret ligger tre viktige bøker: Torah'en for jødene, Det Nye Testamentet for de kristne, og Koranen for muslimene.

FRIMURERIET I DAG

Det som gjør frimureriet så unikt i dette landet, er at det faktisk samles mange brødre med ulik tro i de samme loger. Selv om dette også gjelder for mange andre land ute i verden, så er det ofte likevel slik at det kun samles brødre av samme tro i den samme loge. Derfor er det jo veldig spesielt, at i dette ellers så konfliktfylte land, møtes brødre fra ulike trossamfunn i fullstendig harmoni.

På alteret ligger henholdsvis Torah'en for jødene, Det Nye Testamentet for de kristne og Koranen for muslimene. Nesten mer talende kan ikke et bilde bli for en idealverden hvor alle lever i total harmoni. Det er vel knapt noe sted i Midtøsten hvor disse tre bøkene ligger ved siden av hverandre! Og like utenfor døren møter man realiteten; en verden og en hverdag med hat, hevn og sorg!

Seglet til den israelske storlogen bevitner denne store toleranse som eksisterer innenfor dørene. På dette er avbildet foruten vinkel og passer; Davidsstjernen, det kristne korset og muslimenes nymåne!

Noen loger arbeider på hebraisk, andre på arabisk, tysk, fransk, engelsk, rumensk eller spansk. Enkelte av logene benytter flere språk, men da gjerne på ulike møter.

En annen bemerkelsesverdig praksis er at ved enkelte møter over *the Craft* (Johannesgradene), nærmere bestemt *Mark Master Mason*-graden, møtes brødrene i en stor gruve med plass til 200 personer under selve tempelhøyden. Disse utgravde gangene er som regel tilgjengelig for offentligheten, men stenges ved de anledninger hvor det avholdes frimureriske møter her. Dette har av enkelte utenlandske sensasjonslystne skribenter naturligvis vakt grunnløse

OTM Bjørn Bergholtz, herværende representant for Grand Lodge of the State of Israel, var på privat besøk i Tel Aviv i mars i år.

konspirasjonsteorier om hvorvidt frimurerne ønsker fysisk å gjenoppbygge Salomos tempel.

Den israelske representant hos oss er OTM Bjørn Bergholtz. Han besøkte Jerusalem i våres, og jeg spurte ham hva som gjorde størst inntrykk på ham ved dette besøket:

"Jeg besøkte Tel Aviv i mars i år forbindelse med innsettelsen av ny Stormester i den israelske storlogen. Dette var et privat besøk, jeg var ikke utsendt av vår orden. Jeg møtte stormestre eller deres personlige representanter fra de fleste europeiske storloger, og mange ga uttrykk for glede over å møte en broder fra Det nordiske system. Det var tydelig at de ikke var vant med at de nordiske land var representert ved en slik anledning.

Jeg var i Israel i tre dager, og deltok i tre møter. Først et møte i den internasjonale logen "Holy Land Lodge" der jeg selv er medlem, og som nærmest må sammenlignes med vår forskningsloge. Dette møtet foregikk på engelsk, med et interessant og instruktivt historisk foredrag av en engelsk broder.

Neste kveld var det en vanlig førstegradsloge på hebraisk. Man fulgte stort sett det samme ritualer som brukes i "Blue Lodge" i England og USA, så selvom man ikke kjenner spoget var det mulig å kjenne seg igjen.

Den siste dagen var jeg med på et storslått og festlig møte der den nye Stormesteren ble offisielt innsatt. Dette foregikk stort sett på hebraisk, men hilsmingstale fra de enkelte israelske loger var på den enkelte loges arbeidssprog, så vi fikk hilsminger bl.a. på hebraisk, engelsk, arabisk, fransk og spansk. I tillegg ble det forventet at alle internasjonale gjester skulle holde en hilsmingstale til den nye stormester. Jeg valgte å gjøre dette på engelsk, jeg var nok alene om å snakke norsk. Alt dette foregikk i et rituell møte. Ved et slikt besøk må man være forberedt på å si noen valgte ord i de mest overraskende sammenhenger. Plutselig står ceremonimesteren foran deg og det forventes at man reiser seg og avleverer en tale – en spennende utfordring.

Det som først og fremst gjorde inntrykk var hvor hjertelig og broderlig jeg ble mottatt i enhver sammenheng. Som frimurerbroder føler man seg alltid hjemme blant brødre". ✦

Aage Wallin
aagwalli@online.no

Sekretær, Kontoret for Utenrikssaker

Kolbotn Gull og Sølv

Jaquet+Girard gull Jubileumsur (også dameur)
Kr. 5.600,-

Gull/emalje Damering m/frimureriske symboler
Kr. 2.995,-

Kors, gull gull / hvitt gull m/diamanter 0,11 ct. Høyde: 32 mm Bredde: 21 mm
Kr. 3.590,- inkl. kjede (double)

Kolbotn Gull og Sølv

Gulldouble lommeur m/frimureriske symboler, m/lenke kr. 1.925,-
Kr. 11.000,-

Sølv/forgylt kjede (anker eller panser) m/2 stk. carabinlåser (loddet), ca. 5 cm, fra kr. 240,-

Sølv/forgylt kors med emalje, fra kr. 680,-

For lommeur/anheng: Gull Vinkel/Passer, fra kr. 2.300,-

Kvalitet skaper glede – som varer

STANDHAFTIGE BRØDRE FEIRER 125 ÅR

Olaf Kyrre har en spennende historie, som starter noen år før det konstituerende møtet som ble avholdt for 125 årsiden, den 18. september 1884. Det hele startet allerede i januar 1879, da det ble stiftet en hemmelig forening med bokhandler Albert J. Lange i spissen.

UEKTE LOGE

Denne foreningen var ingen ekte loge, men en liten sammenkomst av menn som ønsket å arbeide etter frimureriske prinsipper. De kalte seg "Den ledende Syvstjerne", men endret allerede året etter navn til "Benjamiterordenen". Medlemmene skulle "kjempes for dyd, beskyttelse for de vergeløse og svake, for rettfredighet og for menneskekjærlighet". Det var 18 medlemmer og 3 grader med ritualer laget av Lange. I 1881 byttet man igjen navn, denne gang til "Det norske murerforbunds St. Johannes Loge Nr. 1: St. Halvard til de syv Stjerner". Det ble laget nye ritualer og man benyttet mureriske dekorasjoner som murskje og skjodeskinn, men man var fortsatt ingen anerkjent loge. Brødrene i St. Halvard hadde ønske om å bli ekte frimurere, men alle forsøk på å bli akseptert av Den norske Provinciallogen var forgjeves. Dette var før opprettelsen av Den norske store Landsloge (DNSL) og frimurerne i Norge var derfor underlagt Den svenske store Landsloge og fulgte det svenske system. Tidens politiske forhold mellom Norge og Sverige gjør det derfor forståelig at det var menn som kunne ønske å opprette en loge som var uavhengig av svenskene.

TIL UTLANDET FOR Å BLI FRIMURERE

I sin iver etter å bli akseptert som frimurere reiste brødrene til Gragemouth i Skottland hvor de ble opptatt som frimurere i den der-værende loge "Zetland Loge no. 391" (som forøvrig var representert under 125-års

Nye ledd i borderkjeden i Olaf Kyrre, her representert ved førstegradsbrødrene Knut Forså, Frode Lein Sørbo og Kolbjørn Mikkelsen

jubileet med sin Ordførende Mester). Etter hjemkomsten fra Skottland stiftet brødrene "Broderforeningen Olaf Kyrre til den gyldne Kjæde". Tanken var at man nå kunne stifte en norsk storloge som var uavhengig av det svenske system. Det ble med tanken. Det var fortsatt ikke mulig å bli affiliert med de norske frimurere. Man henvendte seg så til logen St. Olaf i Trondheim som ikke var tilknyttet det svenske system, og via disse kom man i kontakt med Storlogen Zur Sonne i Bayreuth i Tyskland. St. Olaf hadde sitt konstitusjonspatent derfra og det samme fikk Olaf Kyrre 3 år senere. 18. september

1884 var logen endelig formelt stiftet og konstituert.

Tidligere Ordførende Mester Odd Grann viser de to første eksemplare av Olaf Kyrres jubileumsbok som er laget som et kalendarium. Det første eksemplaret ble overrakt Ordenes Stormester Ivar A. Skar, mens det neste ble gitt Ordførende Mester Finn Berge Haaland.

125-ÅRS JUBILEUMSMØTE

18. SEPTEMBER 2009

125-års jubileet bar preg av mange timers planlegging og forberedelser, noe som minnet om den ånd som må ha hersket blandt logens stiftere. I sin tale hyllet da også Ordenes Stormester Ivar A. Skar den første Ordførende Mester i Olaf Kyrre, Johannes P. Lindegaard, mannen som ledet an den fantastiske utviklingen man har vært vitne til. Stormesteren nevnte også at det arbeides med å utvide Polarstjernesystemet med 2 nye loger. Han takket alle brødrene og overrakte logen, ved Ordførende Mester Finn Berge Haaland, et gavebrev fra ordenen. Stormesteren må ha vært meget fornøyd da han gikk hjem; embedsverket i Olaf Kyrre imponerte oss alle med en forbillig gjennomføring av jubileums-møtet i I grad.

Det er slik det skal være ved høytidelige anledninger. Logen viser seg fra sin beste side noe som er et sunnhetstegn, et tegn på brødrenes kjærlighet til sin loge og et tegn på den livskraft og vitalitet som preger den.

Ordenens Stormester overrekker gavebrevet fra Ordenen til Olaf Kyrres Ordførende Mester.

Aftenens recipiend Stefan Okstveit fester et Forglemmegei-merke på sin fadders (og fars) Roy Okstveits bryst. Denne tradisjonen, som ble innført av Olaf Kyrre for mange år siden, symboliserer at aftenen ikke skal glemmes.

TO LOGESYSTEMER I NORGE

I de tre første grader arbeider Den Norske Frimurerorden etter to ritualsystemer. Begge ritualer er likeverdige, og utfyller hverandre. De fleste loger i Norge arbeider etter det såkalte Svenske ritualsystem (fra 1801). Det andre ritualsystem er Polarstjernelogene, med opprinnelse fra den Syd-Tyske byen Bayreuth (fra 1873). Polarstjernelogene tilhørte opprinnelig til det såkalte Verdensfrimureri, som ikke hadde krav om en kristen oppfatning av de religiøse verdier, men

troen på et høyere vesen som opptakskriterie. Fra 1960 fikk alt frimureri i Norge felles ledelse, og med samme opptakskriterier. Ved denne sammenslutningen fikk Polarstjernelogene beholde sitt opprinnelige ritual, men med den Kristne tro som fundament. ✝

Inge Nygaard
inge@nygaard.com

Eksklusive kuler i 14 karat gull/sølv med frimureriske emblemer.

Frimurerkule
Ø 16 mm
kr. 3900,-

Ø 13 mm
kr. 3400,-

City Gull er en av Oslos eksklusive gullsmedbutikker. Vi har satsset på kvalitet og service siden åpningen i 1986. Visjonen er å skape en vakrere hverdag med smykker som kan glede og inspirere i generasjoner fremover. City Gull tilbyr smykker til både hverdag og fest, og utfører alle typer reparasjoner innenfor gullsmed- og urmakerfaget. Vårt mål er å gjøre vårt ytterste for at du som kunde skal være fornøyd.

Alle henvisninger til annonsen gir 15% på alt av sølvtøy, bunadsølv, klokker, gull- og diamantsmykker. Vi sender til hele landet.

Klokker :
www.optura.no

City Gull
Oslo

Gullsmed & Urmaker City Gull
Dronningens gate 27, 0154 Oslo
Tel 22417474 Fax 22417475
post@citygull.com
www.citygull.com

Utvikling av mennesker og organisasjoner
Profesjonell lederutvikling og organisasjonsutvikling basert på høy faglig og etisk standard

www.ipo.no
www.humanagement.no

HAR DU LYST TIL...

- › å vandre ved pyramidene og stå ansikt til ansikt med Sfinksen?
- › å besøke noen av de gamle faraoers graver i Kongenes dal?
- › å se "ekte" egyptiske templer?
- › å besøke koptiske kirker og muslimske moskeer?
- › å slappe av i en kurvstol på dekket av en Nil-båt i luksusklassen?

Dersom svaret er et JA er Nimbus Resors tur til Egypt fra 21. februar til 7. mars 2010 noe for deg.

Igen vil broder Pontus Lindqvist, med mange års erfaring som turoperatør og gode kunnskaper om Egypt og egyptisk kultur før og nå, arrangere en tur for skandinaviske frimurere med ektefeller, samboere, slekt og venner. Og til bistand, med foredrag og guiding, har han den egyptiske arkeologen, dr.philos. Aymen George – som har mange års erfaring fra Kairo Universitet og fra det store museet i Kairo.

Aymen har "førstehåndskunnskap" om Tut-Ankh-Amon – hans bestefar var Carter's assistent under utgravningene i 1922, noe hans guiding bl.a. i det store museet i Kairo tydelig viser.

I Egypt vil vi bo på fire-stjerners hoteller og seile med fem-stjerners elvebåt på Nilen. Br. Pontus har sjekket hotellene og båten på forhånd med hensyn til renhold og kjøkkenhygiene!

Det er lagt opp til å besøke interessante steder i Kairo, Luxor, langs Nilen og i Aswan – kjent fra antikken og i dagens samfunn.

Det blir også mulighet for en dagstur til Alexandria med besøk i det flotte biblioteket (det norske arkitektfirma "Snøhetta" tegnet bygningen) og en "tidlig morgentur" til Abu Simbel templet, som ble reddet fra oversvømmelse da den store Nasserdammen ble bygget. Disse to utfluktene er ikke inkludert i prisen som er angitt i annonsen annetsteds i bladet.

Flere brødre som har vært med på en av broder Pontus' tidligere turer har booket seg på nye, hvilket jo borger for at dette er godt lagt opp og at steder som besøkes er interessante.

Da det er begrenset antall deltagere må du/dere tenke fort og være raske med påmeldingen. For nærmere opplysninger – og påmelding – kan du kontakte undertegnede på e-post arnehand@online.no eller på mobiltelefon 908 45 305.

Prisen – NOK 19.500 pr. pers. – omfatter fly Arlanda – Kairo og retur, opphold i dobbeltrom på 4-stjerners hotell i Kairo og Luxor inkl. frokost, i dobbeltlugar under båtturen Luxor – Aswan (helpensjon ombord, ikke drikkevarer), noen utvalgte lunsjer, alle transporter i Egypt og inngangspenger. Det vil bli samlet inn til "drikkepenger", som Pontus ordner med. Tilslutningsfly og evt. overnatting i Stockholm på ut- eller hjemreise kommer i tillegg. Nimbus Resor vil kunne være behjelpelig med dette. ✖

Arne Hilmar Andresen
arnehand@online.no

FRIMURARBUTIKEN

PAKKEPRIS!

Du sparer ca 400 SEK.
Lommebok (plass til 18 kort)
Dokumentmappe - med rom for PC
Regalieveske
3295 SEK inkl mva

www.frimurarbutiken.com

Romslig regalieveske i skinn (30x20 cm).
Elegant design i høyeste kvalitet
490 SEK inkl mva

På oppfordring -- en båtvimpel i polyester!
350 SEK inkl mva

Dette er et utvalg. Vi har flere produkter på vår hjemmeside.

SPENNENDE DAGER I EDINBURGH

At det svenske system er spesielt er noe vi har hørt mange ganger før. På den internasjonale konferansen om frimureriets historie i Edinburgh, siste dagene i mai i år, fikk vi som er opptatt i The Swedish Rite, erfare dette til fulle.

Med deltakere fra absolutt hele verden var det ikke grenser for impulser som ble oss til del.

I ledelsen for arrangementet var bl.a. vår egen Dr. Andreas Önnfors fra University of Sheffield, som er tidligere omtalt i Frimurerbladet, og den ikke ukjente forfatter Robert L.D. Cooper fra The Grand Lodge of Scotland. Deltakere på konferansen var ikke bare frimurere, men historikere, forskere og interesserte fra hele verden.

Ved at opptil tre foredrag og symposier foregikk parallelt var det umulig å få med seg alt, men jeg vil likevel dele noen av inntrykkene jeg fikk med leserne.

William D. Moore underholdt oss med en beretning om "Riding the goat" – et morsomt ordspill som frimurere i USA har gjort til sitt eget, men som opprinnelig faktisk var et angrep på frimureriet. Det ble nemlig hardnakket hevdet at frimurerne red på en utstoppet geit under sine bisarre seremonier!

Matthew Scanlon fra UK oppdaterte oss med nyere forskning som fastslo frimureriets direkte slektskap med de operative stenhuggere og katedralbyggere.

Vi fikk høre om frimureri i Mexico, som var direkte knyttet til politikk og var delt i to grupperinger, "Yorkinos" og "Escocés". "Yorkinos" opererte under "The York Rite" og var republikanske, mens "Escocés" opererte under "The Scottish Rite" og var mer konservative og Europa-vennlige. Dette var før Mexico fikk sin uavhengighet, men fortsatt i dag er logene politiske.

Hvorfor frimureriet aldri har funnet ordentlig fotfeste i Japan ble forklart med en grunnleggende kulturforskjell. Og Europas Forente Stater ble presentert som en frimureridè.

Fra venstre: Leif Endre Grutle, Helge Bjørn Horrisland og Lars Holstad. (Privat foto, tatt med mobil)

Hvordan frimureriet har klart å overleve facisme i Italia ble forklart av Fabio Venzi. Under Weimar republikken, og senere under nazismen, klarte frimureriet å manøvrere seg inn i smult farvann. Dirk Niemeyer og Hans-Hermann Höhmann foreleste om dette.

Vår egen Helge Bjørn Horrisland holdt foredrag om norsk frimureraktivitet i London under andre verdenskrig. Ved å etablere "Den Norske Broderforening" i London kunne man holde møter under vårt eget frimurersystem uten at det kom i konflikt med The Grand Lodge of England. Helge Bjørn kunne under sitt meget humoristiske foredrag fortelle at selv om man ikke fikk lov til å oppta nye frimurere, så illuderte man opptak ved å bruke den lokale sjømannspresten (Ursin) som recipiend. Ved taffelet kunne han "skryte" av å være av en spesiell nobel bakgrunn, for han var døpt to ganger (en nøddåp) og opptatt som frimurer syv ganger.

Konferansens gjennomgangstema var 250 års-jubileet for Robert Burns' fødsel. Denne høyt elskede skotske forfatteren var frimurer, levde mange år i Edinburgh, og stod alltid på de svakeste i samfunnet sin

side. Konferansens store overraskelse var et foredrag av forfatteren Catherine Smith. Hun har i mange år arbeidet med sin bok "The Stars of Robert Burns" som utkom til jubileet i år. Vi overvar et gripende foredrag om smiths eget strabasiose liv med sykdom og motgang, som likevel kom i skyggen av Robert Burns' virkelighet.

På Forskningslogens nettsider på www.frimurer.no kan interesserte lese mer om de forskjellige temaer som ble berørt under konferansen.

Neste konferanse blir avholdt i 2011 i Virginia, USA. Dette er som kjent i nærheten av Washington DC. Og alle brødre som leser Dan Browns "The Lost Symbol" har vel lyst å besøke Washington DC? ✖

Lars Holstad
lars@holstad.as

ADVOKAT M.N.A.

ROLAND KJELDAHL

Strafferett - skifterett - arv - testamente - internasjonal avtalerett - prosedyre
Tlf.: 24 14 03 00 - Fax: 24 14 03 01 - Mob.: 913 68 764
Grensen 18, 0159 OSLO - E-post: roland.kjeldahl@forsvarsadvokatene.no

www.regalier.dk
Enhver frimurer's webbutik.

Scandinaviens størst udvalg af frimurer produkter.

Kontakt: regalier@gmail.com
Telefon: +45 30335157

JOHANNESDALEREN – OG NOE TIL

Hver gang vi betaler medlemskontingenten vår, får vi krav om et gåtefullt beløp som kalles Johannesdaler. Det er ikke et stort beløp og vi betaler selvsagt uten å mukke. Mange vet ikke helt hva dette egentlig er, eller hva beløpet går til. Frimurerbladet har derfor tatt kontakt med Ordenens Rentemester, Knut Falkenberg, for å få litt mer informasjon. Men først litt om bakgrunnen for Johannesdaleren.

HISTORIKK

Rundt 1050 ble det opprettet et hospital i Jerusalem – Hospitale Hierosolymitanum. Hospitalet ble finansiert av et handelskompani fra Amalfi og skulle betjene pilegrimer som i stadig større flokker satte kurs mot Det Hellige Land. Omsorg var den gang, som nå, påkrevet.

For mange var det en stor opplevelse å få gå på de samme steder som Kristus hadde vandret og bade i Jordan hvor også Frelseren var døpt. Men sykdommer, overfallsmenn og ulykker var ikke sjeldne. For å bote på dette var det at Johanitterordenen ble dannet i 1118 og like etter Tempelherreordenen. Begge disse to ordener var militære organisasjoner som hadde to primære oppgaver: i ufred skulle de beskytte pilgrimene mot overfall, mens de i fredelige tider skulle tjenestegjøre ved hospitalet.

RIDDERORDNENE

Vi vet ikke helt sikkert når Johannesavgiften ble innført, men det er grovt anslått til en gang mellom år 1050 og 1150. Br. Ivar Moi skriver i et foredrag at det skulle være kort tid etter Ridderordenenes stiftelse. Br. Moi anslår det til omkring år 1050. Avgiften skulle finansiere virksomheten ved hospitalet, men drift av Ordenen og fattigunderstøttelse er også nevnt. Ved Hospitalet tjenestegjorde riddere som var av adelig herkomst som organisatorer. Prester eller kanniker var sjlesørgere og tjenende brødre eller vebnere gjorde tjeneste som sykepleiere.

MYNTER

Den første mynt som ble preget av Ridderordenene ble gjort i 1309, den siste i 1798. Grunnen var at Ordenene hadde en utstrakt

handel med resten av Europa og derfor måtte ha en gangbar mynt. Navnet fikk mynten etter Døperen Johannes som var valgt til skytspatron. Hans dag er som kjent 24. juni. I alminnelighet var det Døperen Johannes som var skytspatron, men også evangelisten Johannes var enkelte logers skytshelgen. I alt ble det preget ca. 40 mynter med noe ulike motiver.

Som en kuriositet vises til en korsfarermynt preget av kong Baldwin I. Baldwin var den første av korsfarerne som ble kronet til konge i Jerusalem. Byen ble betraktet som residensby for "Kongenes Konge". Sigurd Jorsalfar stilte seg i 1107 i spissen for en norsk flåte av korsfarere. Det fortelles at styrken var på 60 skip med til sammen 5 000 mann. Korsfarerne deltok i 1110 ved erobringen av Beirut og Sidon. Historien er selvsagt mer omfattende, men vi får nøye oss med dette i denne fremstillingen.

AVGIFT

Vi gjør et sprang i tid frem til en håndverksloge i Aberdeen. Der fremgår det av lover og statutter fra 27. desember 1670 at enhver broder hadde å betale et bestemt beløp på St. Johannesdagen. Her var det evangelisten Johannes som var skytshelgen og hans dag er 17. desember. Dersom ikke beløpet ble betalt, var det trussel om å ta fra vedkommende hans verktøy og holde det som pant inntil verktøyet ble utløst. Johannesdagen ble feiret med omfattende seremonier; det var en gledens dag hvor man festet med hverandre og til det formål ble Johannespengene betalt.

Skikken med innkreving av en særskilt Johannes-avgift er senere overtatt av det spekulative frimureri. Men truslene er

Ordenens Rentemester, Knut Falkenberg, er den som på vegne av O.S.M., forvalter våre felles midler.

kanskje ikke så lett å overføre til vårt arbeide. Hvilket verktøy skulle man tatt pant i?

I Holland heter gebyret Johannesdukat, i Tyskland Johannespfenning, i Sverige og Norge Johannesdaler. I vår Konstitusjonsbok er Johannesdaleren omtalt som Sanct Johannes – Daler.

LOVVERK

Ordenens Rentemester (O.R.M.) Knut Falkenberg forteller at Johannesdaleren er omtalt flere steder i våre lover. Der fremgår det at alle medlemmer skal betale Johannesdaler med et beløp som fastsettes av Ordenens Stormester. Av Johannesdaleren skal minst en fjerdedel tillegges Ordenens alminnelige fond. Av restbeløpet dekkes Frimurerbladet, mens det overskytende tilfaller Ordenen. Provinsiallogene kan tilbakeholde en fjerdedel til dekning av sine administrasjonskostnader.

Ordenens Rentemester er den som på vegne av O.S.M., forvalter våre felles midler.

I våre Alminnelige lover Fireogtyvende kapittel § 6 sies det at hvert medlem av Den Norske Frimurerorden årlig skal betale et beløp som fastsettes av O.S.M. Dersom spesielle forhold tilsier det, kan man overveie fritagelse for Johannesdaleren. Vanligvis vil vedkommende loge da dekke beløpet,

sier Knut Falkenberg. Selv om Johannesdaleren innkreves sammen med kontingenten må den ikke oppfattes på den måten. Det er lett å forstå når vi ser på historikken.

ANVENDELSE

Økningen av Johannesdaleren i de senere år må nok sees i sammenheng med utviklingen av Frimureriet i Norge. Det koster å bygge, utvikle og vedlikeholde våre logebygninger, understreker Knut Falkenberg. En del av beløpet overføres til Den Norske Frimurerordens Almindelige Fond.

Av vedtektene for fondet fremgår det bl.a. at midlene kan anvendes til en rekke frimureriske formål, i det vesentlige til bygningsmessige tiltak, men økonomiske vansker knyttet til loger og spesielle anledninger som jubileer er nevnt. Det kan nevnes at Fondet i perioden 2005 til 2008 ga bidrag til logene med til sammen kr. 5 675 000,-. I samme tidsrom utbetalte Fondet lån til logene på til sammen kr. 2 475 000,-.

Utgiftene til lån og bidrag varierer år om annet. Den Norske Frimurerordens Alminnelige Fond sikrer ved hjelp av Johannesdaleren på denne måten toppfinansieringen for de enkelte byggeprosjekter og er en stimulan for den enkelte loge. Derfor er det nødvendig å ha et Fond til å møte slike behov, fremhever Knut Falkenberg.

FRIMURERBLADET

Vi har tidligere nevnt at Johannesdaleren også skal dekke kostnadene til Frimurerbladet. Vi har fått anledning til å studere Landslogens regnskaper. Utgifter til et blad kommer man ikke bort fra. Trykking og portoutgifter er betydelige utgiftsposter. Allikevel – det bladet som du nå leser koster ca. kr. 12,- pr. eksemplar og utgis fire ganger årlig.

Det er muliggjort ved hjelp av annonseinntekter og frivillig arbeid av alle som medvirker til utgivelsen, men det overskytende dekkes av Ordenen og Johannesdaleren.

UTVIKLING

Størrelsen på det beløp som innkreves har over tid stort sett fulgt den alminnelige prisutvikling, forteller Ordenens Rentemester. I 1963 var Johannesdaleren fastsatt til kr. 5,-. I 1970 var den steget til kr. 20,- og pr. i dag er beløpet kr. 300,-.

Stort sett forsøker vi å øke avgifter, kontingenter og lignende i takt med konsumprisindeksen i intervaller på kr. 50,-, men vi kan også øke den med et større beløp dersom utviklingen tilsier det. For tiden har Norge en lav konjunkturutvikling. Men beløpet har stått stille noen tid og det kan være på tide med en justering, sier Knut Falkenberg.

- Er det andre ting du vil informere brødrene om nå Knut Falkenberg? - Nei, ikke nå, avslutter Rentemesteren med et smil.

Men etter at intervjuet var ferdig og vi nå er i ferd med å legge siste redaksjonelle hånd på bladet er vi blitt kjent med at Ordenen har vedtatt å øke Ordensavgiften med kr. 400,-. Det betyr at årskontingenten for deg og meg stiger fra kr. 1800,- til kr. 2200,- pr. år.

Stigningen har sin bakgrunn i generell økt aktivitet i Ordenen og ved nye Direktorer som kommer oss alle til gode. Vi skal ikke her og nå gå i detaljer, men bare kort nevne det som vi her kjenner til: Informasjonsdirektoriets satsing på bl.a. Frimurerbladet og andre trykksaker, billedarkiv og nytt grafisk profilprogram for hele Ordenen samt omfattende IT-satsing.

Etter å ha fulgt denne organisasjonens kjernevirksomhet på nært hold over en rekke år synes dette helt berettiget. Vår Orden består av en lang rekke frivillige som gjør en enorm innsats uten noen form for godtgjøring. Men vi må gi dem det verktøy som skal til for å gjøre jobben.

Videre vil Ordenen satse på lokale aktiviteter slik som vi har forsøkt å fremstille det fra vår reportasje fra Ordførende Mesteres møte i Mosjøen. ✨

Arne Lie
arli2@online.no

NY BOK AV HALFDAN WIBERG
Det indre rom – Frimureriske ettertanker

30 kronikker • forklarer hva frimureriet dypst sett handler om • utmerket gave til familie og venner – og som fadder-gave • et verdifullt dokument som grunnlag for brødre i talende embeter • 130 sider, format 17 x 24 cm, innbundet med stivbind • illustrert av billedkunstner Tor Olav Foss X • Redaksjon: Terje Lie Pedersen og Conrad Krohn

I boken "Det indre rom" er det forståelsen som taler til oss. Mange vil kjenne igjen stoffet som presenteres, fordi det tidligere er offentliggjort i Frimurerbladet i form av en lang rekke kronikker – tredve i alt. Halfdan Wiberg er aldri blitt beskyldt for lertvinthet. Hver eneste av hans kronikker krever sin mann, ja, krever sin tid og konsentrasjon. Wiberg vender ofte tilbake til de kristne mysterier. Mysteriene knuser virkeligheten og løfter oss opp fra hverdagen og over til noe belønnet. Halfdan Wiberg har ved flere anledninger understreket at frimureriet krever en viss evne til abstrakte tenkning, slik vi bl.a. kan finne det hos kunstnere og vitenskapsmenn.

Han peker på begreper som Dyd, Ære, Troskap og Vennskap og utfordrer oss til å svare på hva dette egentlig betyr i dagens samfunn – og i frimureriet. Forfatteren tar

i alle sine kronikker opp tema som går i dybden, som angår livet, ditt og mitt liv. Etter min oppfatning berører Wiberg i sine kronikker problemstillinger som er jordnære, men samtidig klassiske og abstrakte.

Og endelig: Man behøver slett ikke være frimurer for å ha nytte av denne boken. Du kan godt gi den som gave til en god venn som en forklaring på hva frimureriet dypst sett handler om. Mange i dagens samfunn grubler på hva livet egentlig er. Denne boken gir ikke svar til alle på alle spørsmål, men den kunne gjerne skrives ut på blå resept. Boken anbefales på det varmeste.

ANMELDT AV ARNE LIE

Ja takk, jeg ønsker å bestille boken "Det indre rom – Frimureriske ettertanker" til en pris av kr 200,- + porto

Navn:

Adresse:

Postnr.: Sted:

Tlf: E-post:

Bestillingen sendes til: Logekjeden, c/o Frimurerlogene i Stavanger, Postboks 35, Sentrum, 4001 Stavanger. Bestilling over e-post: tlp@trykk-impress.no / faks: 947 63 372 / sms: 959 44 018. Vennligst ikke ring.

ET UTVUNGENT JA

Ved min inntreden i Ordenen ble jeg avkrevet et løfte om å fortie hva som hadde skjedd denne aften, og om hva som jeg skulle oppleve i logen videre fremover. Jeg oppfattet det ikke som tvang – slik som kandidaten i hosstående illustrasjon (av franskmannen Honoré Daumier). Det var en anmodning og et frivillig løfte.

Hvorfor? Jo, for at nye kandidater skulle få den samme førstegangsopplevelse som jeg fikk. Frimureriets læremåte følger det gamle og vel funderte pedagogiske prinsipp: Det som man opplever for første gang lett "brenner seg fast" og huskes bedre. Og om jeg da fortalte om hva som skjedde, ville jeg jo berøve han som kom etter meg den store opplevelsen han skulle få denne første aften.

Men det er også en annen årsak til løftet om taushet om hva som foregår. Det er at vi skal "oppdra" oss selv; lære å styre vår tunge og lære å beherske våre handlinger.

Og løftet er det fra Ordenens side forutsatt at vi skal holde livet ut – også om så skulle skje at vi trer ut av Ordenen.

Er det da farlige "saker og ting" som foregår bak logens lukkede dør? Er det handlinger som ikke tåler offentlighetens lys og fremmedes øyne? Nei, men det er det kan hende noen "der ute" som tror når vi sier at vi ikke kan og ikke skal omtale det.

At ikke alle er "veloppdragne" og forteller hva som skjer, opplever vi fra tid til annen. Senest i årets "bokhøst" har vi opplevd at det er en som har trådt ut av Ordenen som har vist at han ikke har forstått rekkevidden av det løfte han engang avla. Han har fornedret seg selv, han har vist hvor lite han hadde forstått og har vist hele verden at han ikke er en som man kan stole på. Ved å fortelle om det han har opplevd – og som han hadde lovet å "holde tett om" – har han skadet seg selv i større grad enn han har skadet Ordenen og frimureriet. Hva skal vel vi tenke om den, slik som han, tross et løfte, omtaler hva han en gang lovet å fortie? Og kan noen etter

dette gjøre ham delaktig i forretningshemmeligheter og interne kunnskaper eller betro ham noe? Jeg spørger kun...

Vi, hans tidligere brødre og venner, er bare skuffet og sorgfulle over å høre om hva han har gjort seg selv. Vi dømmer ham ikke – det gjør han selv.

Det er ikke første gang i det moderne frimureriets historie at så har skjedd. Allerede få år etter at den første storloge for de såkalte "frie og antagne murere" ble stiftet, ble ritualer og indre anliggender offentliggjort. Dette gjorde en broder som var kastet ut av storlogen i London og som hadde rømt til Frankrike. Mange har sagt at uten denne offentliggjørelse hadde vi ikke hatt kjennskap til ritualer og rituelle handlinger i de eldste "moderne" loger. Dette er riktig, men i hvor stor grad kan vi være sikre på at innholdet i skriftet fullt ut er korrekt? Kan det ikke tenkes at det satt noe igjen i denne broderens hjerne som fikk ham til å holde noe tilbake eller forklare noe direkte feilaktig? Vi vet ikke i dag om så var tilfelle – og vi vil vel aldri få vite.

Også i årene som fulgte kom det flere "avsløringer". Dels var det noen som kastet seg på "bølgen" og så en mulighet for å tjene noen kroner. Dels var det noen som følte at de var urettferdig behandlet og ville "ta igjen". Som en følge av disse offentliggjørelser ble det i den første storlogen i London gjort visse endringer i ritualer og "hemmelige tegn, ord og grep". Jeg har vanskelig for å tenke meg at noe slikt vil skje som følge av at en frafallen broder nå lar hevntanker styre pennen.

Det er å håpe at han som trådte ut av Ordenen og som nå viser i hvilken grad han har tilegnet seg frimureriets kunnskaper, ved sine handlinger får andre brødre til å tenke over at løftet om taushet utad er en prøve vi hver eneste dag kan stilles på. Måtte vi stå i prøvens stund! ✕

Arne Hilmar Andresen
Storintroduktør
arnehand@online.no

NORSKE FRIMURERE I SØR-FRANKRIKE

Besøk i logesalen fra 1752, i Perpignan.

Høsten 2007 tok to norske frimurere i Languedoc-Roussillon initiativ til å komme i kontakt med norske, svenske, danske og islandske frimurere i området. Siktemålet var uformelle sammenkomster med våre damer, og at herrerne hadde en stund som kunne brukes til frimurerisk arbeid eller diskusjoner. Vi har etter hvert fått kontakt med 19 brødre; 16 norske og 3 svenske., og vi har gjennomført til sammen tre storartede samlinger.

Vår første samling ble holdt i Béziers, ca. 60 km fra Montpellier. Den andre samling var i Perpignan/Le Boulou, hvor vi ble invitert til en logesal som har vært benyttet siden 1752 (og som fortsatt er i original stand!) og vår tredje samling ble avviklet i september i Saint Gilles. Vi kan konstatere at vi bli flere ved hver samling og vi håper at vi skal klare å få kontakt med flere brødre som bor her i området.

Alle som har vært på samlingene er sterkt opptatt av at vi utvikler oss videre på det grunnlag vi allerede har skapt. Det er stort samhold blant brødrene, men vi er også klar over at vi må styrke vårt frimureriske engasjement, kanskje også med hjelp fra Oslo og andre brødre i Norge, evt. som foredragsholdere.

Dersom du leser denne artikkel og bor i området og kunne tenke seg å være med på våre sammenkomster i broderlig ånd, ber vi deg kontakte Olav Eide Knutsen på tlf. 046 883 1194, evt. via e-post: olav.knutsen@orange.fr eller Hartmut Frings på tlf. 046 726 3736, evt. via e-post: hartmut.frings@wanadoo.fr

Hartmut Frings
hartmut.frings@wanadoo.fr

TAUSHETEN ER BRUTT

Fredag 9. oktober hadde A-magasinet (Aftenposten-bilag) en hovedartikkel om den nytgitvne boka som er skrevet av en tidligere broder og som «avslører hemmelighetene» om frimureriet. Vi skal ikke dvele ved hverken boka eller selve artikkelen her, men derimot fokusere på et leserbrev som stod i A-magasinet uken etter. Innlegget var interessant av to grunner.

For det første var det det eneste leserbrev som refererte til nevnte hovedartikkel – vanligvis følges slike hovedartikler i A-magasinet opp uken etter med flere innlegg – gjerne motstridende – for å understreke tyngden i artikkelens innhold og dokumentere den store leserinteressen. Men denne gang var det altså ett enslig leserbrev som ble gjengitt.

For det andre var brevet skrevet av en broder, som på en enkel og klar måte ga uttrykk for sine tanker og følelser i forhold til slike «avsløringer». Et brev til ettertanke, synes vi, og vi gjengir det her i sin helhet:

TAUSHETEN ER BRUTT

Jeg har ikke lest artikkelen om Frimurerordenen i A-magasinet forrige uke, og kommer hverken til å lese den eller Roger Aases bok. Dette er ikke fordi jeg mener den er dårlig, hvilket jeg jo ikke kan vite ettersom jeg ikke har lest den. Jeg påstår heller ikke at den er uetterrettelig, hvilket jeg heller ikke kan vite, av samme grunn.

Jeg er selv frimurer, og den første til å forsvare demokratiet og alle menneskers rett til både å tenke, mene, tro og uttale seg om det de måtte ønske. Det jeg derimot ikke forsvarer, er enkeltmenneskets rett til å ødelegge det andre mennesker tror på, og det de gjør, når det ikke skader eller plager andre.

Det som er «hemmelig» i Den Norske Frimurerorden er det som foregår i opptagelsene til de forskjellige grader. At jeg ikke har visst hva jeg har gått til har gjort opplevelsen, og derigjennom læringen, så utrolig flott. Derfor vil jeg ikke lese artikkelen eller Aases bok. Rett og slett fordi jeg ikke ønsker å ødelegge min neste opplevelse for meg selv.

Frithjof W. Kallevig
(leserinnelegg i A-magasinet, 16.10.2009)

ALLE TYPER ELEKTROMOTORER - VI LEVERER og REPARERER - ALLE TYPER ELEKTROMOTORER - VI LEVERER og REPARERER -

- Elektromekanisk verksted
- Alle typer reparasjoner
- Elektromotorer, alle typer

Norsk Elektromotor A/S

- Gearoverføringer
- Frekvensomformere
- Generatorer

Tlf.: 23 28 98 60 - www.norsk-elektromotor.no - Prof. Birkelands vel 24 C, NO-1061 Oslo - Fax: 23 28 98 61 -

Frimurere tilbydes special pris:

ENKELT-VÆRELSE	DOBBELT-VÆRELSE	GRUPPE-PRIS ENK.VÆR.
Dkr. 745,-	Dkr. 945,-	Dkr. 645,-
		DOB.VÆR.
		Dkr. 845,-

Incl. vort store morgenbord, med alt til starten på en ny dag, samt oppgradering til de beste værelser når der er plass.

Best Western Hotel Hebron

Tilbyder nu og møde- og konferencetilbud

Helgolandsgade 4 • 1653 København V
Tlf. 3331 6906 • info@hebron.dk • www.hebron.dk

FADDEREN

– hva skal jeg kunne forvente av han?

Lenge før man blir opptatt i Ordenen er fadderden den eneste person man kjenner blant frimurere. Som oftest.

Fadderden har vært tilstede hos den søkende i hele ventetiden. Han har vært tilgjengelig med kloke svar på usikre spørsmål, forsøkt å være rollemodell for hva en frimurer skal være, og har bidratt med inspirasjon og oppmuntring og holdt gløden vedlike. Og han er endelig med og fører det nye ledd inn i broderkjeden når den dagen kommer. Og vi ser gjerne fadder og recepiend i engasjerte presentasjonsrunder under det sosiale samvær ved kaffen. Men får man litt for ofte inntrykk av at en fadder anser sin oppgave som utført når dette er gjort – i tillit til at den nye broderen fra nå av er selvdreven?

For fadderens oppgaver som mentor slutter ikke her - det er snarere nå de begynner. I Lover for Den Norske Frimurerorden – rettere sagt Fundamentalkonstitusjonens Første Bok – kan vi lese følgende sitat om fadderne fra 21. kapittel § 5: ”...Fadderne skal ledsage den fremmede søkende ved opp-

tagelsen og er ansvarlige for at han betaler de med opptagelsen forbundne avgifter. De bør i den første tid etter opptagelsen om nødvendig oppmuntre den nye broder til å besøke logemøtene og bidra til at han finner seg til rette i logen. ...”

I tillegg til noe annet matnyttig står det ikke mye mer å lese om fadderens moralske forpliktelser overfor sitt fadderbarn. Det er vel og bra at fadderden introduserer den nyopptatte for andre og kanskje nesten like nyopptatte brødre. Men kanskje dette skjer etter mottoet *felles skjebne* - felles trøst. Viktigere for fadderden er det da å være tilstede for å møte den pågående undring den nyopptatte fyller med som kolonnebroder. For unge, moderne mennesker med solid orientering i det 21. århundre kan en inntrøden i Ordenen bli en selsom opplevelse. Spørsmålene vil bli mange og den nyopptatte må bli stimulert til å stille dem. *Hvorfor er symbolspråket så viktig? Hva betyr nå dette? Hvorfor gjør man slik? Kan dette være nødvendig?*

Men ofte er det slik at én leg kan spørre mer enn ti vise kan svare, og en fadder kan fort føle seg satt i forlegenhet om han ikke umiddelbart kan å gi et fullgodt svar. Kan det være en av grunnene til at faddere ikke sjelden trekker seg litt tilbake og faktisk svikter sin oppgave her?

Men å gå inn i en tankedugnad med fadderbarnet, er å ta tyren ved hornene. Og det er lærerikt for både fadder og fadderbarn. Et lett omskrevet utsagn med dyp sannhet sier at *du lærer så lenge du har elever*. Og skulle fadderden ikke være i stand til å svare fyllestgjørende, er det til stor berikelse for både fadders og fadderbarns frimureriske intellekt og relasjonene dem imellom å kunne sette seg ned sammen på logens bibliotek. Ofte foreligger det en eller annen utredning, en tale eller et foredrag som kan kaste lys over det som måtte være uklart. Slikt stoff kan som oftest lånes med hjem og etter hvert gjøres til gjenstand for

Logebibliotekaren i arbeid for deg..

en tête à tête. Ellers er spørsmålsbøker tilgjengelig som lesestoff kun på biblioteket. I alle arbeidsgradene (I° – VI°) er Hefte 3, 6. Kapittel synonymt med spørsmålsboken. I disse dager bør de fleste logebibliotek være oppdatert med siste revisjon av aktene – ikke bare i de tre første gradene. Også brødre/faddere helt opp til X° skal kunne få næring til sin undring hele veien.

Vi har vel alle lest eller hørt referert fra Første Kapittel, § 7 i Fundamentalkonstitusjonens Første Bok: *Liksom den stolte ørn efterhånden vender sine spede unger til langsomt å nærme seg solens blendende stråler, og med forsiktighet over dem til å svinge seg opp i luftens vide regioner for nærmere å skue dette lysende og velgjørende himmellegeme, således skal i dette ordensgilde den uopplyste dødelige, hvem inntredelse deri er forunt, litt etter litt nærme seg sannheten og lyset, på det at ikke dette kraftige skinn plutselig skal berøve ham evnen til rettelig og tilbørlig å dra nytte av Ordenens dyrebare hemmeligheter...*

Enhver ordensbroder har et solidarisk ansvar for at denne forsiktede tilvenningsprosess finner sted hos den nyopptatte. Ikke minst bør det være hans fadders fremste jobb som mentor. Velkommen i biblioteket! ✦

Øyvind Anker Syversen, Storbibliotekar
storbibliotekar@dnfo.no
OM St. Johanneslogen Haakon t.d.t.Lys

TAKK OG PRIS

Innenfor alle felter av samfunnslivet og øvrige fellesskap av mennesker er våre personlige holdninger like viktig som våre personlige meninger. Av frykt for å bli stemplet som moralister lar vi helst være å sette ord på dette. Men noen våger det likevel.

Knut Hamsuns roman *Markens grøde* kom ut i 1917. For denne romanen fikk han Nobelprisen i litteratur i 1920. Boken ble regnet som en av århundrets viktigste romaner. Fortsatt retter litteraturvenner stor takk til forfatteren og setter pris på samværet med nybrottsfolket på Sellanrå.

TAKK

Noe som vel har gått utenom bevisstheten til folk flest, er at Knut Hamsun fletter inn et avsnitt om det å takke. Isak har fått Inger hjem fra fengslet i Trondhjem. Nu er alting godt, skriver Hamsun. Det hele var blitt annerledes. Forholdet og nærheten mellom mann og hustru var blitt endret. I stedet for å si et kort Ja svarte Isak nå Takk når Inger sa værsgod, kom og spis. I sin forelskelse sa han stundom takk, takk. Javist, alt var blitt annerledes dem imellom.

Om dette er en bagatell og en detalj i en velskrevet roman, fortjener den likevel å bli hentet fram i forbindelse med Hamsun-jubileet. Det verden stort sett ikke har brydd seg om å reflektere over, satte Hamsun ord på allerede i 1917. Bibelen var nok her, som så ofte ellers, hans inspirasjonskilde. La oss nå sette enda flere ord på det å takke.

NÅR JEG TAKKER

en annen for hjelpen, for samarbeidet, for gaven, fellesskapet, omsorgen og støtten etc. viser jeg at jeg tar imot med glede, at jeg setter pris på gaven.

Når jeg takker, gir jeg respekt og ære tilbake til giveren, jeg vurderer giverens handling som noe positivt og jeg forsterker en god atmosfære mellom oss.

Når jeg takker, viser jeg at det betyr noe for meg, har en verdi for meg, det du har gitt eller bidratt med.

Den som takker en annen, forsterker eller skaper en positiv gjensidighet, og en opplevelse av nærhet og fellesskap. Jeg tror at denne type gjensidighet kan ha en fredsskapende ”sprengkraft” i seg selv.

NÅR JEG IKKE TAKKER

en annen for hjelp, gave, verdi, fellesskap etc, viser jeg at jeg ikke tar imot med glede og at jeg ikke setter pris på det jeg fikk. På denne måten viser jeg at jeg ikke vurderer giverens handling positivt og egentlig avviser giveren. Da gir jeg ikke respekt tilbake, ikke ære tilbake til giveren. Når jeg ikke takker for hjelp eller gave etc. nedvurderer jeg giveren og betrakter hjelpen eller gaven som noe jeg egentlig har krav på eller fortjener uten videre. Når jeg ikke takker for det giveren har gjort for meg eller gitt til meg, ydmyker jeg giveren, skaper usikkerhet og bygger opp mistillit oss imellom.

Den som ikke bryr seg om å takke gjør seg selv stor og viktig og den andre liten og ubetydelig. Man tar hjelp og gaver som selvfølgeligheter og sender en nedlatende taushet tilbake.

Den som ikke vil takke en giver eller hjelper, skaper eller forsterker et negativt forhold og svekker opplevelsen av nærhet og fellesskap.

TAKKENS PRIS

Det å takke en annen har sin pris. Og det er helt naturlig, siden det også har sin pris, sin verdi, det jeg mottar av giveren. Å takke betyr at jeg gir noe tilbake til giveren, noe av meg selv. Dette ”noe” fungerer som en sjellelig kvittering, som en sjels gode hilsen til en annen sjel. Jeg gir fra meg litt av min stolthet for å dele den med giveren. Dersom det ikke koster meg noe som helst å gi en takk tilbake, da er det vel store sjanser for at jeg ikke mener det jeg sier med mine ord. Den som er fattig i sitt indre vil ikke kunne forstå at det er noe som heter takkens pris.

HVA ER ALTERNATIVET?

Må vi takke? Kan vi ikke kvittere med feks. et smil, et blunk med et øye, eller si at vi sees til uken? Hverken smil eller et blunk med øyet er entydig å forstå. Selv om svært nære venner sikker kan lage sine egne

interne koder, med grei og god effekt, er dette ikke bra nok ute blant andre. Nei, jeg tror ikke at all verdens fikse påfunn kan erstatte takk, og det som ligger innebakt i dette begrepet.

EN BYGGEKLOSS

Jeg opplever begrepet takk som en viktig byggekloss i ethvert samfunn av mennesker. Jeg opplever det som like viktig og elementært som at $1 + 1 = 2$. Denne siste byggeklossen binder sammen og bygger opp mye mer enn det noen av oss reflekterer over til daglig. Om enkeltpersoner ikke har lært eller ikke bryr seg om at $1 + 1 = 2$ så truer ikke dette vårt samfunn. Men det skjer noe destruktivt på de arbeidsplasser og i de miljøer der dette fornektes. Og trusselen øker dersom mange fornekter denne byggeklossen.

Det er tilsvarende om enkeltpersoner ikke har lært eller ikke bryr seg om å takke. Er de bare noen få, så truer heller ikke de vårt land og folk. Men det skjer noe destruktivt på de arbeidsplasser og i de miljøer der det å takke fornektes. Og trusselen mot samfunnet øker dersom mange forkaster gjensidig takk og respekt.

MIN TAKK

er min hjertelige kvittering for gaven, hjelpen etc, som jeg fikk. Med min takk viser jeg at jeg setter pris på, verdsetter, det den andre har gitt eller gjort for meg. ✦

Terje O.B. Olsson, Oslo.
tobraol@online.no

Geir H. Zetterstrøm
Megler / Jurist

Epost: gz@estate.no
Mobil: 934 01 590
Faks: 23 89 10 01

- Gode referanser
- Faglig tyngde
- Personlig til stede i hele prosessen

Trygghet når du handler eiendom

ORDENENS INTERNETTSIDER

Våre internettsider, www.frimurer.no, burde kanskje være startside for aktive brødre. Men jeg skal innrømme at til og med undertegnede egen startside tilhører den alminnelige verden. Riktignok skjer det forandringer på www.frimurer.no flere ganger i døgnet, men i forhold til den alminnelige verdens nyhetsoppslag, taper nok «frimurer-nyhetene» når det gjelder behov for oppdatering. Og slik tror jeg det skal og bør være.

En liten «bruksanvisning» kan kanskje komme godt med for å få oversikt. På våre sider har vi bygget det opp slik at vi har en toppmeny, en sidespalte og et hovedfelt. Går du inn på www.frimurer.no åpner vår forside seg. Øverst har du mulighet til via toppmenyen å velge mellom seks hovedemner. I sidespalten kan du gå direkte til en del emner jeg tror de fleste kan være interessert i. Blant annet får du her direkte tilgang til Logene og deres møtekalendre. Hovedfeltet oppdateres stadig, og her er det hva jeg og vår (kommende) webredaksjon finner aktuelt, som frontes. Men det kanskje viktigste feltet finner du nederst på siden. Under «Sider som nylig er lagt til» vil du finne listet 20 artikler som til enhver tid er de sist publiserte. Rettelser i møte-

kalenderne blir ikke medregnet her, så de må man sjekke aktivt for hver enkelt loge. Men ellers skal man ved hjelp av denne listen kunne holde seg godt orientert og oppdatert, spesielt i forhold til de enkelte logers lokale produksjon.

Det er vel få medier som er mindre nasjonale enn www.frimurer.no. Og for brødre som vil studere, forske, lese, er mulighetene nesten uten grenser. Jeg vil gjerne få dele en adresse med Frimurerbladets lesere, som har gitt undertegnede mye interessant historisk kunnskap de siste ti år. Blant annet har de noen svært interessante museumssider og en samling historiske skrifter som er unike. Her kan man til og med laste ned de eldste aktene (før 1717), endog med oversettelse til (moderne) forståelig engelsk.

Sidene jeg skriver om finner du på: <http://freemasonry.bcy.ca/grandlodge.html>. De tilhører Grand Lodge of British Columbia and Yukon og er en sann skattekiste for den interesserte broder som vil fordype seg på egen hånd.

Et lite hjertesukk til slutt: Jeg plages – antagelig i liket med de fleste andre – av spam, det vil si søppelpost. Og det slår meg at mange brødre, og da spesielt sekretærer, er medskyldige i problemet. Alt for ofte

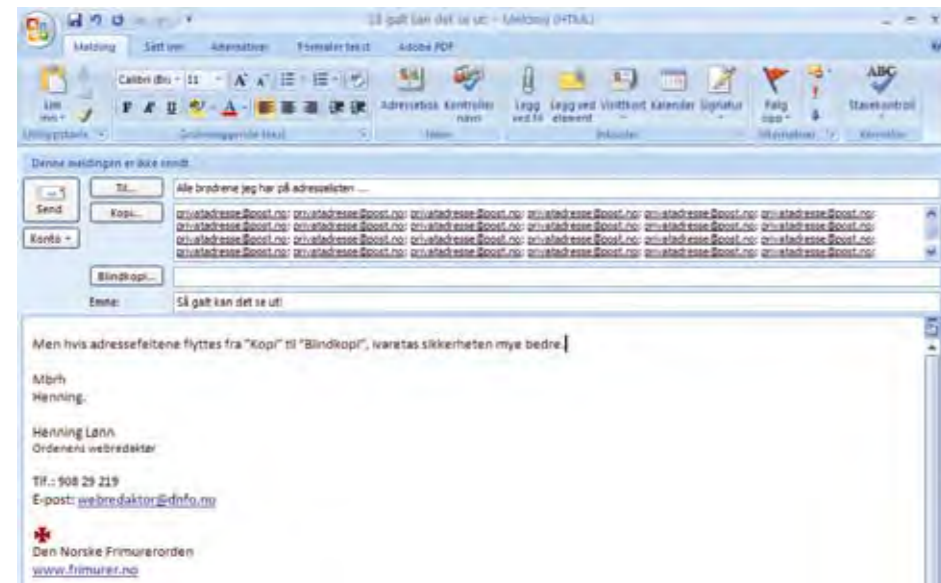
mottar jeg e-post, ofte som ledd i en masse-utsending, som har en innholdsrik adresse-liste i mottakerfeltet. Dersom en slik e-post kommer på avveie, og det gjøre den om for eksempel en av adressene er feilstavet, så risikerer man at adresseboken havner hos spam-utsendere og potensielle misbrukere.

Dette er det veldig enkelt å unngå! Jeg kan i hvert fall her forklare hvordan man løser problemet i Outlook. Under «Alternativer» når man skal skrive en ny e-post, krysser man av på «vis BLINDKOPI». Dermed får man opp et felt som heter nettopp «blindkopi» (under «til» og «kopi»). Her kan man sette inn hele «smørbrødslisten». Ingen adresser blir synlige, men alle kommer frem. Og velger man sin egen adresse som hovedmottager, får man sendt ut samtlige e-poster uten at man gir bort adresse-listen til spam-leverandører eller andre uvedkommende! ✚

Henning Lønn
webredaktor@dnfo.no

Grand Lodge of British Columbia and Yukon har meget interessante sider på www.frimurer.no. Spesielt er deres historiske arkiv og museumssider verd et besøk.

Enkle forholdregler kan være med på å minske søppelpost og annet misbruk av adresser.

FRIMERKE OG FRIMURER

I 1948 mottok br. Eilif Platou et brev postlagt i Wimbledon. Brevets innhold er og forblir ukjent for oss. Det er på grunn av frankeringen at brevomslaget senere ble plassert i vårt museums samling.

Begge frimerkene på konvolutten viser ansiktet til kong Georg VI i profil med en kongekrone over. Det er imidlertid frimerket, pålydende 3 pence, som er gjenstand for interesse i denne artikkelen. Dette merket ble utgitt i 1946 og gikk under navnet "Victory Stamp" eller "the British Peace Issue". Frimerket ble mye brukt i ganske mange år etter utgivelsen. Med en storebror som studerte i England i 1950-årene så kommer jeg vel i hug at hans brev hjem ofte var frankert med dette merket. Som navnet ovenfor angir, ble frimerket utgitt som en markering av slutten på 2. verdenskrig og gjenopprettelsen av fred etter krigens redslar. Det skal være kongen selv som har valgt ut motivene på frimerket etter skisser forelagt for ham.

Kong Georg VI – far til dagens regjerende dronning av Storbritannia – var en ivrig fri-

murer. Han ble opptatt som frimurer i Naval Lodge Nr. 2612 i London i desember 1919. I året for frimerkets utgivelse var han Grand Master of the Grand Lodge of England. Kanskje er ikke kongens portrett tilfeldig plassert? Orienterer vi frimerket med Nord oppad, så finner vi kongen – stormesteren – plassert i Østen.

Sentralt finner vi duen med olivenkvisten i nebbet. Symbolet for fred, tilgivelse og frelse. Det var duen med olivenkvisten som kom til Noa på Arken som tegn på at syndefloden skulle opphøre. Enkelte har hevdet at det er en akasiegren duen bærer i nebbet, men dette må nok bero på sviktende botaniske kunnskaper! Det er tydelig olivenfrukter på kvisten.

Under duen finner vi vinkelhaken og passerer. Legg merke til plasseringen av disse i forhold til hverandre. Det sies at medbroder-/svennegraden var kongens favorittgrad. Passeren er ikke så åpen som vi kjenner det fra vårt frimureri i dag. Vinkelhaken er avbildet med ulik lengde på armene etter gammelt mønster. Dette representerer også den greske bokstaven G (gamma) – med andre ord den store bokstaven G.

Ytterligere et motiv er murskjeen sammen med del av en mur hvor murkalk er brukt mellom steinene. Dette er signifikant både operativt og spekulativt og her for å symbolisere oppbygning og sementering av bror-

skap for å sikre fred og kjærlighet mellom alle folkeslag. Disse motivene er omkranset av en sløyfe eller bånd – et foreningsbånd. Det er av noen gjort forsøk på tolkninger også av båndets mønster.

Når dette er sagt, så er det på sin plass å minne om at det alltid er fristende å tolke motivene på vårt eget frimureriske vis. Jeg har selv blitt guidet av en entusiastisk broder gjennom hans hjemby i utlandet. Etter avsluttet sightseeing i sentrum av byen undret jeg meg over at det overhodet fantes mennesker i byen som ikke tilhørte frimurerens krets! Overalt ble det beskrevet symboler og tegn på logebroders innngripen i arkitektur og natur. Vi må innse at de symboler som brukes innenfor frimureriet ikke er spesifikke for dette. Alle de her beskrevne symboler gir mening som fredssymboler også i den profane verden. Men allikevel – det er nærliggende å tro at frimurere kong Georg VI har hatt frimureriet i tankene når han valgte motivene til dette frimerket. ✚

Erling G. Olsen
museet@dnfo.no

THAILAND
Pent hus utleies, evt. selges - ligger i rolig strøk 6 km. fra PATTAYA BEACH
Ca. 175 kvm boflate, 3 sover., 3 bad/wc + ett gjestetoolett. Stue/kjøkken har åpen løsning. Stort vaske-/utilltryrom/lager. Knapt 1/2 mål selveiertomt. 35-40 kvm. beplantet, resten flislagt. Døgnvakt - Innbruddsalarm - fjernstyrt portåpner.
Kontakt Br. Bjørn Inge Vågnes, E-mail bamsebrakkar@live.no

DET GODE LIV

– sett fra en frimurers ståsted

Vi lever i dag i en tid med store kulturelle forandringer. De humanistiske og kristne tanke-systemene har gjennom flere tiår vært under et enormt press og vi lever nå i en tid der de gamle ordene og begrepene har endret dramatisk innhold for mange. Om man i dag skal ta til seg de politisk korrekte definisjonene og gjøre disse til sine egne er det lett å gå seg vill i sin egen tankes terreng. Det politisk korrekte endrer seg hele tiden. Uten begrepsforståelse og tankemessig klarhet er det ikke lett å vite hvor målet er og hvor veien går.

Jeg vil ta nærmere for meg et symbolsk begrep som svært mange i dag har store problemer med å definere og ha en personlig indre forståelse av. Dette begrepet griper rett inn i det moderne menneskets ofte håpløse og fortvilte forsøk på å skape en meningsfull sammenheng i sitt liv. Samtidig viser det hvordan nettopp frimureriet kan gi hver enkelt av oss en mulighet for å tenke klart og meningsfullt om den sammenheng vi alle står i som mennesker.

Det snakkes i dag i så mange sammenhenger om "det gode liv" som målet for menneskelig lykke og mening. Som tema blir det ofte fokusert på "det gode liv" i underholdning og massemedia. De svar som gis virker sjelden overbevisende – "det gode liv" synes å være vanskelig å få et meningsfullt forhold til. Det snakkes om "det gode liv" omtrent på samme måten som det snakkes om "den store kjærligheten". Alle drømmer om den – men ingen tror egentlig på den.

Som oftest dreier dette seg om drømmer. Drømmer med ulike temaer:

Drømmen om status, fritid og nytelse – om den store lykkefølelsen – drømmen om penger, materielle statussymboler, makt og posisjon.

Slike drømmer om "det gode liv" har alle det innholdet at man får "det gode livet" som en slags belønning - uten å ha ytt noen innsats - i en posisjon der en blir beundret og der andre har det dårligere enn en selv. Det å bli gjenstand for misunnelse er sentralt i disse drømmene. Et ønske om å kunne nyte og være moralsk uskyldig uten å være i noen forpliktende sammenheng. De følelsene som disse drømmene gir kan vel vanskelig sies å uttrykke "det egentlig gode liv". Drømmene gjenspeiler i liten grad den moralske virkelighetens verden. De bringer oss bare på avveier. Om drømmen blir oppfylt melder følelsen av tomhet seg raskt. Og jakten på den neste "lykkeopplevelsen" starter igjen.

Når drømmen om det gode liv blir fremstilt på denne måten virker det hele både tragisk og meningsløst. Det er - som så mye annet i den alminnelige verden - et kjennetegn ved de overfladiske verdier som såkalte moderne mennesker bygger sitt liv på. Den moderne tenkningen har havnet på farlige og meningsløse avveier.

Jeg tror imidlertid at et grunnleggende godt og meningsfullt liv er mulig. Det er oppnåelig for de som ønsker det. Mange har også

skjønt dette. Disse har vi lenge hørt lite om og sett lite til i dagens medie-verden. Det er nå tegn som tyder på at dette vil kunne endres. Et virkelig og sant godt liv vil måtte forankres i en helt annen måte å tenke på enn vår tids moderne forvirring. Det vil måtte forankres i en personlig tenkning, overbevisning og tro. Det er ikke en lettveit vei å gå. Det gjør ofte vondt å tenke, å velge, å forsake.

Jeg vil nå først se litt på hva jeg mener må kjennetegne et godt liv – et personlig liv - og dernest hvilken stor og viktig mulighet logen kan gi oss frimurere for å lære noe om dette.

Det finnes i vår kulturelle tradisjon en måte å tenke på som kan bringe oss nærmere denne forståelsen. Denne tradisjonen går tilbake til de store greske filosofer og dreier seg om å finne en livsform som ikke er sårbar for ytre omstendigheter. "Det gode liv", det som varer, kan bare finnes i ens eget indre - i erkjennelse og fordypelse - i oss selv og vårt samspill med hverandre og omverdenen.

Det må dreie seg om verdier som går ut over øyeblikkets lykkeopplevelse. Den er flyktig og blekner raskt.

Vi må søke etter det vi har grunnleggende felles nettopp fordi vi er mennesker – felles verdier og forståelse. En felles åndelighet der vi kan kommunisere med hverandre. Denne åndelige delen i oss er det som gjør hver og en av oss til en unik person – moralsk ansvarlig - og ulike alle andre. Personen i oss kjennetegnes gjennom stikkord som: engasjement, ærlighet, kjærlighet, ydmyket, verdighet. Personen kjennetegnes ved sjenerøsitet. Vår personlighet er vår særegenhet. Personen i oss fremtrer i møtet mellom jeg og du – når vi ser hverandre i ansiktet, inn i øynene – når våre verdier blir satt i sentrum.

Hvilke verdier er viktig for meg – hva vil jeg kjempe for og bygge mitt liv på. Personen i oss tar opp disse utfordringene – strever stadig etter å kommuniserer og konfrontere – streber etter å finne ut hva som er et verdig liv.

Moral er en unik dimensjon som ikke kan reduseres eller omformes til noe annet. Vi kan aldri unngå å spørre om det som skjer inne i oss og mellom oss er av det gode eller av det onde. Vi kan aldri overlate til andre å besvare det spørsmålet. Heller ikke finne fram til noen entydige målestokker.

Vi må alltid støtte oss direkte på vår egen erfaring og vår egen vurdering. Vi må alle svare for oss selv.

Jeg tror at drømmen om "det gode liv" er drømmen om det personlige liv – drømmen om selv å være en person blant andre personer.

Derfor er drømmen om "det gode liv" egentlig drømmen om godhetens liv. Om å leve slik at mine verdier tåler å bli belyst. Jeg har intet å skjule.

Frimureriet representerer et unikt samfunn i vår moderne tid. De fleste meningsbærende og moralske strukturer er endret og

brutt opp i den moderne prosessen. Det er vanskelig å finne noen faste moralske og uforanderlige holdepunkt igjen i den alminnelige verden i dag. Det er vanskelig å skape "det gode liv".

I vår tid er frimureriet et av de absolutt få steder der målet med å finne sammen er ønsket om egen moralsk og åndelig vekst.

FRIMURERIET ER I DAG VIKTIGERE ENN NOENSINNE.

Vi finner sammen under stjernehimmelen. Den har ikke forandret seg med tiden. Det har heller ikke våre ønsker og lengsler. Noe er nedlagt i oss og vil alltid være der – uavhengig av tid og sted.

Men - det er i dag dessverre også mørke skyer som kan ses på denne himmelen. De vekker bekymring og uro. Vår fornuft og vår samvittighet må beskyttes. De er ikke evige og uforanderlige egenskaper gitt oss en gang for alle. Vi må alle vokte vår indre loge – hver og en av oss.

Vi søker sammen i logen for å bygge de verdier som ethvert menneske må ha på plass for å kunne skape seg et verdig og meningsfullt liv. Vi søker "det gode liv". ✘

John Sverre Nordahl
jsvnorda@online.no

GAUSTABLIKK
TOPPEN I TELEMARK!

**HØYFJELLSHOTELL
LEILIGHETER, HYTTER
SKISENTER**

Velkommen til Gaustablikk i vinter. Hos oss er det kort vei til alle aktiviteter - et skieldorado for små og store. Nytt i år er 3 nye heiser og mange flere bakker. Peisen er tent, mye god mat og masse gjestefrihet venter deg og dine. Kontakt oss og vi vil gi deg et godt tilbud.

www.gaustablikk.no N-3660 Rjukan Tlf. 35 09 14 22

LIVKJOLE.NO

KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

TRENGER DU NY LIVKJOLE ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter tilbyr vi et kvalitetsprodukt sydd av 45% ull og 55% polyester. Vi leverer størrelsene **46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58.**

Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr.

Kort leveringstid med full bytte og returrett.

Bestill på:

- 24 timers ordreteltelefon: 62 52 86 66
- Faks: 62 52 86 61
- Mail: post@livkjole.no
- Post: Livkjole.no, postboks 6, 2301 Hamar

Livkjole.no drives og eies av TLC
© 2008-2009 TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

FE 2009_03

CHRISTOPHER HAMMER

Hammer ble tatt opp som frimurer i København i 1748 og deltok trolig på det første frimurermøtet i Norge i 1749.

Christopher Hammer ble født 26. august 1720 som sønn av sognepresten i Gran på Hadeland. Han vokste opp på Hadeland, hadde huslærer og var elev ved katedralskolen i Christiania. Fra 1738 studerte han i 10 år i København og Sorø. Han fullførte studier i teologi, jus, språk og landmåling. I 1752 flyttet han tilbake til Hadeland og bodde der livet ut. Hans tittel var "Kongelig Majestetets virkelig justisråd og general-konduktør over Akershus Stift." "Virkelig" vil si at han ikke bare innehadde en ærestittel, men hadde embete innen rettsvesenet og i kartverket.

Hammer var en varm Norgespatriot og var blant de første som tok til orde for et eget norsk universitet. Han ble oppfattet som en selvbevisst og uavhengig embetsmann. Han døde i 1804 uten livsarvinger.

I 1995 ble det arrangert et Hammerseminar på Hadeland. Her er utdrag fra Kari Ruud Flem's prolog ved dette seminaret:

*Den gang – for mer enn tvende hundre Somre siden
var vi jo midt i Opplysnings-Tiden
og som I ved
jeg hungret efter allslags Viden.
Jeg lærte mange Sprog:
arabisk, gresk, hæbraisk og latin
ja, engelsk, fransk og dansk
i tillæg til mitt hadelandsk --*

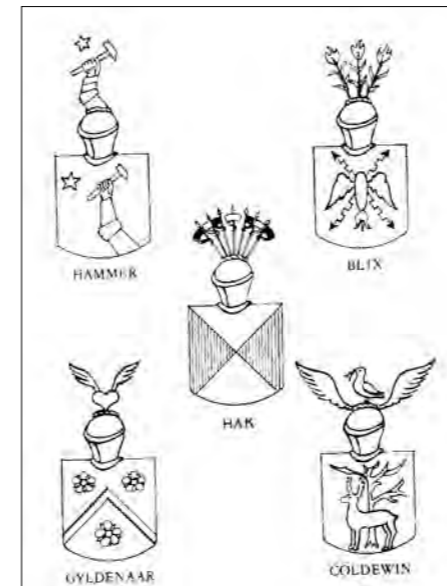
*Ak, mange lærde sine Gåsepenner hvæsser
og driver ennu Spas med mine allehånde
Interesser.
Dog, - Aristoteles meg giver Trøst
og håb meg levner: Han sagde jo:
Et Menneske kun bliver lykkeligt
der bruger alle sine Ævner. –*

Portrett av Hammer.

I vitenskapsselskapets museum i Trondheim er to signetringar som har tilhørt Hammer og som inneholder to varianter av hans våpenskjold.

I 1781 skrev Hammer sitt testamente. Bildet viser begynnelsen av det trykte testamentet. Han testamenterte alt han eide,

Fra middelalderen var våpenskjold et kjennetegn på adelen, men ble frem mot Hammers tid noe også andre tok i bruk. Hammer laget sitt sammensatte våpenskjold som besto av 5 slekter han stammet fra. Øverst til venstre Hammer, øverst til høyre Blix, nederst til venstre Gylde-naar, nederst til høyre Coldewin og i midten Hak. Hammersfamiliens eget skjold er en løftet arm som fører en hammer og en stjerne foran.

både en større pengesum og bok- og manuskriptsamlingen, til Vitenskapsselskapet i Trondheim. For oss frimurere er det særlig interessant at det i hans manuskriptsamling er flere frimurerrelaterte taler og ritualbeskrivelser. Det er først de aller siste årene at vi er blitt klar over dette.

Hammer tegnet selv gården sin i 1761. Odelsgården Melbostad var hans farsarv og hans store interesse hele livet. Gården var en velordnet produksjonsbedrift og hadde det meste som skulle til for et variert og riktig kosthold, både av vekster og dyr. I Flems prolog fra 1995 skriver hun:

*"Jeg hedre vil vår Bonde-Stand
Hver Odels-Mand på Hadeland
med Adel kan sig måle.
Et ufrit liv for sig og Viv
aldeeles ei kan tåle".*

Da Hammer døde i 1804 kom Melbostad gård og det meste av gårdens løsøre på auksjon. De fleste gårdsbygningene ble flyttet til andre steder slik at vi i dag ikke kan se det opprinnelige gårdsanlegget. Noe av det vi kan se i dag fra Hammers tid er den utskårne løven som sto over inngangsportalen til gården. Den kom til Nedre Melbostad gård der den i dag er en dekorasjon på stabburet.

Hammer vokste opp ved Søsterkirkene på Hadeland. Det er et helt enestående kirkeanlegg og bildet viser kirkene slik de var i Hammers tid. Hammer selv beskrev kirkene som "De Tvende Grans Hoved-Kirkker paa een Kirke-Gaard."

Hammers grav er nylig restaurert og merket. Graven ligger til venstre for den venstre kirken som heter Nikolaikirken.

Hammer lot seg lett inspirere og hadde god nese for nye ting i tiden. Han var en aktiv formidler av informasjon fra hele verden.

For eksempel var rabarbrafrø nesten umulig å få tak i, fordi den kinesiske keiser forbød eksport av frø. I 1753 ble noen frø smuglet til den botaniske hagen i Moskva. Hammer får like etter tak i frø og skriver: "Rabarber frøe har jeg nu udsaaet i Melbostads Hage – for at see at gjøre den vildvoxende og ganske at naturalisere den i Norge til Nytte og Brug i Landet."

Hammer tegnet selv planter og dyr til sine bokutgivelser. Her er Fjelljerpe, som også var en populær fugl til matlaging.

Hammers bok om poteter ble oversatt til fransk.

I sin kokebok skriver Hammer om Kartuffler (Poteter):

"Kogte smaaskaarne Kartuffler, steges i brunt smør og revet Sukker lys brune; Kartuffler oppstues i fløde, meel, smør, salt. Dessert-Kartuffler steees i smaat salt i pande og spises med Fersk smør, som Castanier ved Dessert."

Poteter ble viktig for tilvirking av sprit, og Hammer ble en meget erfaren destillator bl.a. av ulike akevitter. Da Arcus for få år siden lanserte Gylden Aquavit etter Hammers originale oppskrift var det mange som fant smaken uvant. Noen oppfattet smaken som fusel i mangel av andre smaksreferanser. Men laboratorieforsøk viser at det er mer fusel i importert Cognac og Whisky enn i Hammers gyldne dråper. Slik skulle god akevitt smake på Hammers tid. Akevitten er tilsatt rent bladgull, noe Hammer mente skulle hjelpe mot mange av tidens sykdommer.

Før Hammers tid benyttet bøndene primstaven som kalender. Hammers "Norsk Huusholdnings-Kalender" ble gitt ut i 1772. Det var slike almanakker som etter hvert tok over for primstaven på landsbygda i Norge.

Som frimurer så Hammer tydelig slektskapet mellom middelalderens bygdegilder og frimureriet han var opptatt i.

Hammer skrev av noter i København og gav ut sin Dansebog i 1753. Etter hvert ble den en del av vår egen musikktradisjon og fikk utvikle seg videre i distriktene i Norge. Hroar Deges bok "Christopher Hammer Norsk Kokebok 1793" inneholder også innspilt folkedansmusikk fra hans Dansebog.

I frimureriet hadde Hammer erfart at sang og musikk var en del av karakterdannelsen.

Like ved Søsterkirkene ligger Steinhuset. I sin sognebeskrivelse skriver Hammer: "Dette steen hus er siden holdt ved lige af Bønderne, som et Herremak. (Betegnelse på et fint gjesteværelse på prestegårdene.) Af dette gildes eller laugs Brodereskab, synes Dus-broderkab, Dus-broder; dus-søster og at dricke dus, at have sin Oprindelse, hvoraf Hensigten er at hjælpe og tiene hinanden i all Opriktighed ligesom brukeligt var i gilde-huusene."

Følgende tale ble holdt ved Christopher Hammers grav 14.9.2008

Vi står ved Christopher Hammers grav. Han døde for 204 år siden, i 1804. Da var han 82 år gammel.

Hvorfor minnes vi C H i vår tid?

Jeg kan nevne opp flere grunner til å minnes han. Han blir gjerne kalt norsk gastronomis far – det kan være verd å merke seg nå da norske kokker er i verdenstoppen. Han var en foregangsbonde, og så på seg selv som landmann fra Hadeland, en odelsbonde fra Melbostad gård, som vi ser restene av like under Sølvberget. Bøkene han skrev om hagebruk og landbruk fikk stor betydning. Han var generalkonduktør, skal vi heller si kartsjef på Østlandet og målte opp mange nye kart. Han skrev mye og i hans lange aktive liv ble det dusinvis av hyllemeter med bøker og manuskripter. Han hadde ikke arvinger da han døde og han testamenterte alt han eide til Vitenskapsselskapet i Trondheim – hans drøm var at vi skulle opprette et eget norsk universitet. Hans enorme arv i penger, mer enn 20 000 riksdaler, var med til å realisere opprettelsen av Det Kongelige Fredriks Universitet, som faktisk ble opprettet 7 år etter at han døde, i 1811.

(Det ble senere til Universitetet i Oslo)

Hans store skriftsamling er gjennomgått, og for få år siden ble det utgitt en grundig oversikt over mye av det han etterlot seg. Og det er her vi frimurere kan finne mye interessant.

Christopher Hammer studerte i slutten av 1740-årene i

København, og han ble tatt opp som frimurer der i 1748, bare 5 år etter at frimureriet kom til Danmark. Han var sikkert den første frimurere fra Hadeland, og nok en av de aller første fra Norge. Vi frimurerbrødre på Hadeland vil gjerne markere denne frimurerpioneren. I manuskriptsamlingen hans er bl.a. taler han holdt i frimurersammenheng i København. Her er fra en tale han holdt på Andreasdagen i 1750 i sin losje i København. Språket er litt snirklete og omstendelig, men det var slik taler skulle være den gangen:

- saa ere vi og alle forbundne som Læmmer af dette Skodtske Sælskab at have et Sind og en Reen hensigt, saa alle vore pligter og Gierninger skal støde sammen og concentrere til et øyemeed, som er Sælskabets bæste og Vores Fælles Lyksalighed. Kiærlighet og Eenighed skal have sin Boelig iblandt os. Vi bør alle sigte til Et maal, og sætte alle vore egne og Egennyttige hensigter til siide, saa intet skal ligge os meere om hiertet end Vores Fælleds Lyksalighed. Vi bør som Retskafne brødre af dette skodtske mæster- og Ridderskab øve pligterne imod os selv, andre og det høyeste Væsen. -

Ja, slik talte Christopher Hammer.

Jeg tror vi frimurere i fremtiden vil finne flere interessante manuskripter i Christopher Hammers samling, fordi ennå er på langt nær alle hans manuskripter gjennomgått eller utgitt.

Vi frimurerbrødre på Hadeland minnes Christopher Hammer.

LITTERATURLISTE.

De tre første bøkene kan folkebibliotekene skaffe og den siste kan skaffes fra logebibliotekene.

Elvestrand, Vegard, Fra Københavns Universitet, Sorø Akademi og Lederborg til Hadeland. Skråblikk på dansk-norsk opplysningstid og en selvsikker embetsmann, frimurer og odelsbonde. Tapir forlag 2004. 827 sider. Denne boken er den grundige biografien om Hammer og inneholder en mengde tekster fra hans hånd.

Årbok for Hadeland 2000. Hele årboka

gjengir på 225 sider Hammers "Sogne-Beskrivelse over Hadeland udi Aggeershuus Stift." Årbokas illustrasjoner og bildetekster gir nyttig informasjon om samtiden. God litteraturoversikt.

Dege, Hroar, Christopher Hammer. Norsk Kogebog 1793. Noen glimt av justitsråden, hans samtid og hans kjøkken. Landbruksforlaget 1994. 304 sider. Boka viser bredden i Hammers arbeid med å produsere norsk mat og benytte norske varer i matlagingen. På dette feltet påviser

Dege at det er riktig å kalle Hammer for "norsk gastronomis far".

Acta Masonica Scandinavica 11 2008: Kjell Juveth Johansen: Generalkonduktør Christopher Blix Hammer – og frimurer-skatten i Trondheim. S 227-266. Et meget grundig og interessant foredrag om Hammer som frimurer. Årboka er utgitt av forskningsløsningene i Sverige, Danmark og Norge. Bør leses av alle med interesse for vår frimurerhistorie.

Dag Sommerset
dag.sommerset@hebb.no

Christopher Hammers grav

OM ÆRLIGHET OG TILFELDIGHETER...

En ung mann gikk en dag forbi en brukthandel og la merke til at eieren sto utenfor. På seg hadde han et stort skinnende frimurermerke. Den unge mannen gikk forbi tydeligvis i dype tanker- og etter en stund snudde han og gikk tilbake til eieren og spurte han: "Jeg la merke til at du bærer et frimurersymbol på deg. Jeg er også frimurer og jeg har et desperat behov for å skaffe 100 kroner. Du kjenner meg ikke, men jeg lurar på med bakgrunn i at vi begge er frimurere om du kunne låne meg de hundre kronene. Jeg skal betale deg tilbake innen 10 dager"

Eieren gransket den unge mannen inngående, som så velstelt og grei ut, og etter bare noen sekunder bestemte han seg for å låne den unge mannen de hundre kroner med sikkerhet i det frimureriske broderskap.

Etter noen dager kom den unge mannen tilbake og betalte tilbake lånet – og det var slutten for hele denne transaksjonen.

Den unge mannen tenkte ofte på eieren av brukthandlen og hvor betingelsesløst han hadde lånt bort hundre kroner. "Hvis dette er den frimurerske ånd i praksis – da skal jeg prøve å bli medlem selv" tenkte han, og etter en stund ble den unge mannen fulgt av sine faddere til logens dør som aftenens recipient.

Etter opptagelsen, under taffelet, fikk han med ett øye på eieren av brukthandlen! Den unge mannen følte seg beklemt og hadde ikke så lite dårlig samvittighet der han satt. Etter taffelet prøvde han så godt han kunne å unngå et møte med eieren. Men eieren hadde gjenkjent han og kom imot han med en utstrakt hand og sa: "Du var altså ikke frimurer allikevel da jeg lånte deg hundre kroner?"

"Nei - det var jeg nok ikke" stammet den unge mannen. "Men jeg håper du lar meg forklare. Jeg har alltid hørt at frimurere var hjelpsomme, drev med veldedighet og ville alltid hjelpe en broder i nød. Jeg hadde ikke noe behov for de hundre kronene, men da jeg så frimurermerket ditt tenkte jeg det ville være en god anledning til å sjekke om det jeg hadde hørt var sant. Du lånte meg de pengene uten annen garanti enn at jeg var frimurer, og jeg ble så imponert over dette at jeg bestemte meg for å slutte meg til ordenen. Så her er jeg! Jeg håper du tilgir meg for at jeg førte deg bak lyset".

Eieren smilte og sa: "Ikke tenk på det mer. Jeg var heller ikke frimurer da jeg lånte deg de pengene. Jeg skulle ikke ha tatt på meg det frimurermerket, men en annen mann hadde nettopp solgt det til meg. Det så veldig fint ut og jeg bestemte meg for å ta det på, bare for noen minutter. Da du spurte om de hundre kronene kom jeg plutselig på hva jeg hadde hørt om frimureriet. De skulle være ærlige, troverdige og at de holdt sine løfter. Jeg tenkte jeg skulle investere de hundre kronene for å finne ut om dette var sant. Så jeg lånte deg de pengene, og da du så fort kom tilbake og ga meg lånet tilbake ble jeg så imponert at jeg bestemte meg for å søke om å bli tatt opp i ordenen.

"Jeg var nemlig recipienten før deg!"

Oversatt fra engelsk av Br. Håvard Karlsen. Fra boken "A handbook for the Freemason's Wife" av P. Faulks og C. Skidmore

FRISLID

THE WORLD IS YOURS

ALVO

FRISLID

GANT

JEAN PAUL

MARIO CONTI

POLO

RALPH LAUREN

UNDERWEAR

RICCO VERO

TOMMY HILFIGER

LIVKJOLE FRA FRISLID

Tilpasset målsøm

Konkurransedyktige priser

VIC[®]

VIC NORDSETH

Prinsensgt. 21, tlf. 22 33 23 70 (vis à vis Steen & Strøm)
Bogstadvn. 37, tlf. 22 56 62 09

AFTENPOSTEN-ANNONSENE

I mer enn hundre år har Oslo-logene daglig annonsert sine møter i Aftenposten. Disse annonsene har vært diskrete plassert like før dødsannonsene, og eldre brødre vil kanskje huske at man i annonsene tidligere også benyttet en kode for å angi dato og klokkeslett. (Det var ikke så vanskelig å tyde, ettersom man bare hadde skrevet det baklengs!)

Men nå er det slutt. Fra kommende årsskifte opphører denne annonseringen. Årsaken til dette er for det første at det er mange brødre som ikke abonnerer på Aftenposten, og for det andre at møteplanene til Oslo-logene er publisert både i Ordenens matrikkel samt i materiell utgitt av de enkelte loger. I tillegg er det nå svært mange som har tilgang til – og bruker – internett,

som jo representerer en svært effektiv og vesentlig rimeligere informasjonskanal.

Besparelsen ved å droppe den daglige annonseringen i Aftenposten utgjør bortimot 100.000 kroner pr. år. (Hvilket, som en kuriositet, vil si at man i løpet av hundre år – omregnet til dagens kroneverdi – har brukt ca. 10 millioner kroner på disse småannonsene!)

Aftenposten-annonsene erstattes med en rullerende tekst på Ordenens hjemmeside (www.frimurer.no), der man vil kunne se

samtlig møter i Oslo for de neste 3-5 dager. Loger som ønsker det vil der kunne få lagt inn spesielle møter, konserter eller annen info, ved å kontakte Ordenens webredaktør Henning Lønn (webredaktor@dnfo.no) eller Storsekretariatet (storsekretariatet@dnfo.no).

Moderne skiltsystem. For kontoret eller hjemme. Se et utvalg av våre produkter på www.braskilt.no

Be om pristilbud!
Vinger Industriprodukter AS
Storgata 100, 2213 Kongsvinger
post@braskilt.no
Tel. 62836388 Mob. 95152715

HVA KAN JEG GJØRE FOR DEG?
Hjelp med lederforedling? Styrke - livsverdier - glede?
Coachende lederstil - personlig coaching eller grupper
Ole Petter Ottersen - prest og coach
Tlf.: 22 28 02 20 - fax: 22 28 02 21
Mob.: 950 54 950 - E-post: ole.petter@ottersen.no

GAMLE TING SØKES!
Til våre samlerauksjoner søkes: frimerker, mynter, postkort, medaljer, antikviteter, iddiser, aksjebrev, bøker, fotoapparat, gull og sølv, kart, klokker, krigshistorie, kunst, reklame, tegneserier, ja det meste som kan samles!
Rydd opp i skuffer og skap – og kontakt oss for en uforpliktende vurdering. Interessen for alle typer samlerobjekter er nå meget stor, og veldig gode priser oppnås.
Gjør dine "støvsamlere" om i kontanter! Ta kontakt med oss:

SKANFIL Postboks 2030 - 5504 Haugesund
Auksjoner as tlf. 52 70 39 40 e-post: skanfil@skanfil.no
www.skanfil.no

Ønsker du profesjonell eiendomsmegling? verddivurdering? seksjonering?

kontakt **André Vågen Birkenes** på telefon **45 00 82 00**

Osanne & birkenes st. olavsgt. 13
4005 stavanger tlf. 51 53 69 00
sb-eiendom.no

KRYSTALLGLASS m. gravyre av FRIMURERISKE SYMB. kr.450,-

Oskar Magnus Jakobsen
Conrad Hemsens vei 8 F, 0287 OSLO.
Mob.tlf.: +47-901.82.144

Ved skade ring: 06004

AUTOGLASS

www.auto-glass.no

NORDENS STØRSTE UTVALG AV BILGLASS

TRE-profiler

HAAVE AS, Listerhøuleri
P.b. 4, 3996 Porsgrunn
Telefon: 35 51 61 50 - Fax: 35 51 61 60 / - 47 77

E-post: haaveas@online.no
BESØK: www.haave-treprofiler.no
- og du vil finne utrolig mye interessant:
Listeverkprofiler og tresorter. Bruksområder, tradisjoner, overtro, askeavkok, tyri, hellige trær, skogstyper, vekstområder, drivhuseffekten, tre og miljø, maritimt listverk, finér og mye mer.

TRONDM REGNSKAP
AUTORISERT REGNSKAPSFØRERSKAP

Ledig kapasitet
Spesialist enkeltmannsforetak
Tlf: 45603498 Fax: 22503676
Mail: trond@trondm.no

Bunadssølv siden 1901
Vi leverer sølv til alle telemarksbunader. På www.sandb.no finner du info om sølvens tradisjoner eller symbolikk.
Gullsmed K.E. SANDO
Sam Eydesgt 63 - NO- Rjukan - 47/35 09 05 01

ROY'S SELSKAPSMAT
CATERING SPESIALISTEN

www.roys.no
Tlf.: 922 44 333

Opplev KONGSBERG
- kultur- og Sølvbyen
Vi kan tilby selskaper med opplevelser:
Besøk i sølvgruvene, i Sølvverkskirken med nord-Europas største Gloger-orgel, eller kanskje Kongsberg Skisenter? Taffel og selskaper arr. i byens ærverdige Smeltehytte fra 1844.

Brukes av brodrene, også i Oslo-området Ypperlige overnattingsmuligheter

SNORKING? ALLERGISK? LITT TETT NESE?

Metallbøyle til 120,- i nesen?
Utviklet av veterinær Ole Sigmund Braathen
Bestill: www.easyair.no
Tlf. 905 46 163 kl. 10 - 18

STOREYS
STOREYS OF LANCASTER A/S

Besøk: www.storeys.no

Lisa
Saft og syltetøy
A.s Erling Johannessen
Besøk fabrikkutsalget i:
Ringeriksveien 173,
1339 Vøyenenga
Åpent: Man-tor:07:00–16:00, fre:til 15
Tlf.: 67 13 12 22 – Fax: 67 13 22 56
E-post: as-lisa@online.no

FJELLETS EGNE PRODUKTER
SPESIALE: Raket høyfjellsørret

Jens Hermann Wahl
Tlf.: / Fax: 72 41 11 23 Mobil: 476 75 440

TIDEMANN 4 Biblioteksystem®
Logisk og brukervennlig

Tidemann er et av Norges ledende biblioteksystemer, og brukes av folkebibliotek, fagbibliotek og skoler over hele landet. Systemet er tatt i bruk av flere loger i Norge, og forenkler driften av biblioteket vesentlig. Automatiske purrerutiner via e-post frigjør mye av bibliotekarenes tid, til å gjøre annet og mer produktivt arbeide. Tidemann biblioteksystem utvikles kontinuerlig, i motsetning til

mange hjemmelagede og personavhengige programmer, som gjør biblioteket svært sårbart. Logepakken inneholder alt som trengs for systemdriften av et bibliotek, inkl. medlemsregister og strekkodebasert utlån og innlevering. Kan benyttes av logefellenskap som benytter samme bibliotek, på en og samme lisens. Spesialpris til loger i Den Norske Frimurerorden. Kontakt oss for mer informasjon.

- Medlemsoversikt
- Raske og enkle utlån og innleveringer med strekkodelesere
- Modul for registrering av bøker og hefter
- Modul for utlån og innlevering
- Automatiske purringer via e-post
- Mange tidsbesparende og effektive løsninger
- Ferdige emnerregistre for gradene

BIBLIOTEKSERVICE AS
Pettersvollen 3, Pb. 9102, 3006 Drammen · Tlf. 32 88 70 10 · Faks 32 88 58 55 · salg@bibliotekservice.no · www.bibliotekservice.no

Livkjole. Mørk dress, enkel- eller dobbeltspent. Vi har utvalget – og tilbehøret.

Kom innom og prøv.

Bogstadveien 52 - 0366Oslo - Tlf. 22 69 34 90

Er du "FRIMURERKONE"?

- Da må du forvise deg om at din mann er medlem i Begravelseskassen!
 - Det er vondt og sårt for en hustru som er blitt enke, å bli møtt med svaret:
 "Dessverre frue, din mann var ikke medlem i Begravelseskassen."
- Be ham allerede i dag å bringe dette i orden!

NESTE UTGAVE
 DEADLINE
 01. februar 2010
 TA KONTAKT
 I GOD TID

BoligEksperter Sentrum AS
 FOR SALG, KJØP, SEKSJONERING AV TOMT OG FORVALTNING AV FRITIDS- OG BOLIGEIENDOM
 RING BÅRD HUSEBY
 410 00 200 - 22 93 08 30
 bard@boligoslo.no

BoligEksperter Sentrum AS
 Statsautorisert eiendomsmeglerforretning ANMF
 Bård Huseby
 Daglig leder - Møbler - Skrivebord
 Mobil: 41000 200
 Ullevålsveien 113 - NO-0359 OSLO
 Tlf.: +47-22 93 08 30 - Fax: +47- 22 93 08 31
 www.estate.no

CATV- DVB - TVRO - VSAT
 Bredbånd - IT Nettverk
 Marine Stabilisert SatCom
 Kabelsøkere og TDR

www.westron.no

Telefon:
 22 02 18 10
 Telefax:
 22 02 18 20

Viser DU ansvar for dine pårørende

- er DU medlem i BEGRAVELSESKASSEN av 1899 FOR FRIMURERE?
 Midt i blinken som FADDERGAVE!
 Kontakt forretningsfører Svein Haraldsen.
 Tlf.: +47-22.47.99.90
 E-post: begravelsekassen@dnfo.no

ADVOKAT
KAARE J. E. STEPHENSEN
 Medl. av Den norske Advokattforening
 ARV/SKIFTE - EIENDOMSRETT - BOLIGSALGSOPPGJØR - ALM.PRAKSIS
 Nedre Slottsgt. 15, NO-0157 OSLO - Tlf.: +47 24 14 67 00 - Fax: +47 24 14 67 01 - Mob.: +47 913 22 545
 E-mail: stephensen@dineadvokatar.no

Strømmen Husflid AS
 Stoperiveien 5 - 2010 Strømmen
 STRØMMEN STORSENTER
 Telefon: 63 8123 20

VI PÅTAR OSS ALLE OPPGAVER INNEN REGNSKAP/ØKONOMI:
 *Regnskap *Årsoppgjør med likningspapirer
 *Lønn, med lønns- og trekkoppgaver *Konsulenttjenester

Ring: **REGNSKAPSVERKET AS**
 926 05 514
 1440 Drøbak
 AUTORISERT REGNSKAPSFØRESELSKAP
 www.regnskapsverket.no

Trenger du en murer - bruk en frimurer!
DALSBERGET'S MURSERVICE
 Ingeniør- og murerforretning
 Alt i mur, puss, peiser og fliser - Våtromssertifikat
 Tlf. 62 81 63 65 • Mobil 915 88 299
 Solbakken, 2210 Granli • www.dalsberget.no

Persienner Markiser **LADY.no** Rullegardiner Solfilm
 SOLSKJERMING
 Besøk: www.lady.no - så ser du hva vi kan!
 Telefoner:
 Oslo: 22 64 81 30 - Lillestrøm: 63 89 32 89
 E-post: info@lady.no

En landsdekkende kjede av takentreprenører

TAKRINGEN A.S - POSTBOKS 214 - 3054 KROKSTADELVA
 TLF.: 32 23 15 90 - FAX: 32 23 15 91
 E-post: ektakon@ektakon.no
 www.takringen.no

JØRNSSEN TAK A.S
 Pb 214 - 3054 KROKSTADELVA
 Tlf.: 32 23 15 80 - Fax: 32 23 15 81
 E-post: pa@jtak.no
 www.takringen.no

- som avtalt

ADVOKATFIRMA
ANDREAS BJØRN SALVESEN
 MEDLEM AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING

Telf.: 38 39 59 59
 Fax: 38 39 59 50
 Epost: advokat@salvesen.no

Strandgt. 10 - Boks 24
 4551 FARSUND

ECKBO
 Catering Service

"Begeistring og glede gjennom god mat og drikke"

Oslo Selskapservice driver også Bogstad Gård og Frimurertogen i Oslo. Derfor kan vi tilby deg arrangements tilpasset dine ønsker og behov, 10 - 350 personer, eller vår Catering leverer hjem til deg

OSLO SELSKAPSSERVICE AS
 STAMHUSET:
 Tlf.: 22 41 88 18 - E-post: trygve@restcon.no

www.osloselskapservice.no
 E-post: post@eckbo.no

AUT. EL. ENTREPRENØR
TOLLEFSEN & LIE ELEKTRISKE AS

Laskenveien 70, P.b. 1086, 3204 Sandefjord.
 Telefon: 33 42 32 40 / Telefax: 33 42 32 41
 Mob.telefoner: 97 14 05 05
 e-post: ragnar.tollefsen@tollie.no

Skipsinstallasjon

Bolig- og industriinstallasjon

QVID NOVI? – HVA SKJER?

Tips redaksjonen om ting som skjer i din del av kongeriket!
Send tekst og bilder til: frimurerbladet@dnfo.no

Ole Sivert Walseth ble nylig installert som ny O.M. i St. Olaf t.d.g.T. i Trondheim. Installasjonsforretter var Provincialmester John Solberg, som her overrekker den nye O.M. et nydelig gravert glass som hilsen fra Trondhjems Provincialloge.

NY O.M. I ST. OLAF

NY OM I ST. MAGNUS

Jan Fredrik Been-Larsen (nummer tre fra venstre) ble 21. september innsatt som ny ordførende mester i St. Johanneslogen St. Magnus i Fredrikstad, av Stormesterens Prokurator Olav Lyngset (nummer to fra venstre). Ellers på bildet annenfadder Bjørn Schjelderup (til venstre) og tidligere ordførende mester og førstefadder Peter Sæter. Foto Terje Sten Johansen.

Av Arne Lie jr.

På vår frimurervandring møter vi ord som ikke finnes i dagligtale. De kan enten ha gått ut av språket, eller være spesielle ord som er hentet fra fagterminologi. I denne spalten vil noen av disse ordene bli omtalt. De ordene som finnes i ritualene vil bli omtalt uten referanse til hvor de finnes.

I dette nummeret vil jeg ta for meg begrepet «navnkundig»

Ordet «navnkundig» betyr legendarisk, berømt, svært kjent og bemerkelsesverdig, oppsiktsvekkende. Det har norrøn opprinnelse nafnkunnigr. Vi finner også ordet andre steder: Den Ældre Edda – i flere av sagaene og i Bibelen, bl.a. Paulus brev til romerne 1-8.

Kilder: Ordnett.no, [Bokmålsordboka, idiomordbogen.dk](http://Bokmålsordboka,idiomordbogen.dk) og Bibelen

Vi ønsker alle våre forbindelser en riktig god jul og et fremgangsrikt nytt år!

DITT FØRSTE VALG
fra
VERKTØY-SENTERET
TERJE KULVIK AS
Østre Røstén 84C, 7075 Tiller
Telefon: 72 89 78 50 • Telefax: 78 89 78 55
firmapost@vstik.no • www.vstik.no

ATI Stellram KOMPLETT PROGRAM AV SYSTEMVERKTØY
DREIING - FRESING - BORING OG UTBORING

REIME GJENGEVERKTØY HSSE/HM

MAYKESTAG FRESEVERKTØY OG SPIRALBOR

HANGSTERFER'S KJØLEVESKER OG SKJÆREOLJER

bedrunka+hirth VERKSTEDINNREDNINGER

DIETERLE SPESIALVERKTØY FOR DREIEAUTOMATER

MEHI OY UTBORINGSVERKTØY

SAGOP SKRUSTIKKER/SPENNMODULER

FREMASON ROUTE 66

I sommer var det en gruppe på ikke mindre enn 33 norske frimurere, pluss én svansk, som på motorsykkel kjørte hele den legendariske Route 66 fra Los Angeles til Chicago. Man er nå i gang med å planlegge en ny tur i 2010, og også denne gang vil man besøke loger i USA samt kjøre MC gjennom store deler av Route 66. Man velger nok denne gangen å ikke kjøre hele ruten, men holde seg i den vestlige delen av landet, nærmere bestemt California, Arizona, New Mexico, Nevada, og Texas. Det er også her logene som gruppen har kontakt med ligger. Lyst til å bli med eller vite mer? Send da en mail til thore.b@sirnes.no

FØRSTE TALERSEMINAR

Det første talerseminar på Nordvestlandet i regi av Kunnskaps- og opplæringsdirektoriet ble holdt av Dep.ProvM, Ingar Samset, i Aldebarans lokaler i Molde lørdag 17.oktober. Tyve talende brødre fra Vesta i Volda, Regulus i Ålesund og Syvstjernen i Kristiansund sammen med Aldebarans brødre fikk innføring i hva som er bakgrunn og målsetting for talerfunksjonen i Johanneslogen. Brødrene diskuterte valg og utforming av tema, innhold og fremføring av en tale og praktiske råd om talerarbeidet. Et omfattende kompendium fra Direktoratet ble lagt til grunn, og det var unison enighet om at tiltaket var vellykket og å anbefale til oppfølging. På bildet ses Dep. Prov.M. Ingar Samset – som var inspirerende instruktør hele dagen – i samtale med Wilhelm Schulze, taler i Syvstjernen.

Dag Brekke, da-bre@online.no

DEJLIG Å VÆRE NORSK I DANMARK

Å besøke en frimurerloge i utlandet er alltid en stor og inspirerende opplevelse, og man behøver ikke reise lenger avgårde enn til et av våre naboland for å erfare det varme broderskapet som hersker i den verdensomspennende kjeden. I løpet av et logear er det mange norske brødre som reiser til for eksempel Danmark, enten på ferie eller i forretningsøyemed, og som benytter anledningen til å avlegge et besøk i en dansk loge. Så også de tre brødrene på bildet, som i høst besøkte både Laugslogen De tre Lys og St. Johanneslogen Excelsior, begge beliggende i Esbjerg. Fra venstre: Thore B. Sirnes (OM, Flikke til de tvende Fjorde), Arild R. Vesterhus (OM, Orion til de to Floder) og 'turkoordinator' Kristian Larsen (X, Haakon til de tre Lys).

De tre forteller Frimurerbladet at de hadde det kjempehyggelig – rett og slett deilig! – og anbefaler at også du besøker en loge i utlandet når muligheten måtte by seg. Har du ikke frimurerpass? Henvend deg da til Br. S. i din loge som vil utstede et for deg. Passet gir norske brødre av 3. gr. eller høyere adgang til å besøke utenlandske loger godkjent av Den Norske Frimurerorden.

Advokat Olav Fårstad
- din juridiske rådgiver i Lofoten
Telefon 76 07 44 05
E-post: farstad@kystadvokat.no

Kystadvokat

**Krevende utfordringer
- et annet perspektiv**

Revisorer, advokater og konsulenter
900 ansatte ved 15 kontorer i Norge

Kontakt oss i Drammen:
Dronninggata 15, tlf: 32 26 41 00
www.deloitte.no

Deloitte.

GLASS m. FRIM.SYMBOLER

- et godt tilbud -
se: www.broderglas.dk
- HARRO HELLESKOV -
Tlf/Fax: +45/55.34.45.70
E-post: hh.brawo@nyraad.net

NORBYE KONSEPTA
VISUELL KREATIVITET

Fr. Langes gt. 14
Postboks 279, 9253 Tromsø
Tlf. 77 60 03 80 / Faks 77 60 03 90
firmapost@norbye.no
www.norbye.no

design / web / grafisk

J. E. Spigseth

ORGELBYGGERI
Kvartsvæien 17, 4823 Nedenes
Tlf.: 37 03 64 08 - Mob.: 901 12 987
Nybygg - reparasjoner - stemming

JOHS. IVERSEN A/S

BYGGMESTER OG ENTREPENØRFORRETNING
NYBYGG - RESTAURERING - OMBYGGING

Alkven, 1, P.b. 2248, 9269 Tromsø
Tlf.: 77 75 30 40 Fax: 77 75 30 41
E-post: torai@trollnet.no

Corner Motell

8901 Brønnøysund
Telefon 75 02 08 77

Godt og rimelig - Midt i sentrum

**De ringer...
- vi (b)iler
til opp-
gavene!**

Mobiltelefon:
982 11 700
982 11 701

mithassel a.s

INGENØR OG RØRLEGGERBEDRIFT

Tåsenveien 26, 0853 Oslo
Tlf.: 22 23 71 16
Fax: 22 18 12 40

**FLOSSHATTER
KLAPP HATTER**

får du i
spesialforretningen som
fører hatter og luer for
nettopp ditt hode!

Sender over hele landet.

THV. L. HOLM A/S

H. Heyerdahls gt. 1 - 0160 Oslo.
Tlf.: 22 41 15 74 - Fax: 22 41 75 37

E-post:

hatteholm@hatteholm.com

Besøk våre hjemmesider:
www.hatteholm.com

- VENTILASJON
- KLIMAANLEGG
- KJØLING

**Ventilasjon
og klima-
teknikk a.s**

Haugervn. 1, 1400 Ski

SERVICE 64 87 71 20

TRONDM REGNSKAP
AUTORISERT REGNSKAPSFØRERSKAP

Ledig kapasitet
Spesialist enkeltmannsforetak
Tlf: 45603498 Fax: 22503676
Mail: trond@trondm.no

Trykkluft for profesjonelle

**KAESER
KOMPRESSORER**

KAESER Kompressorer AS
Verpetveien 28 - 1540 Vestby
Tlf.: 64983400 Faks: 64983401

E-post: info.norway@kaeser.com
www.kaeser.com

Wilhelm Myhre

Den gotiske katedral og de gamle gilder

- så du omtalen v/br. Arne Lie i Frimurerbladets utgave 2008-03?
Nå kan du få kjøpt CD'n fritt tilsendt ved å overføre kr. 200,- til
br. CM I Leoparden, kto.: 6219.12.52743 - husk navn og adresse!
Da kan du gang på gang glede deg over br. Willy Myhres gjennomarbeidede
lysbildeforedrag (ca 80 bilder), få innsikt i de
første frie mureres innsats, og erfare hvordan
gotikken ble til. Hva vet du om Hellig Olav?
Rex Perpetuus Norvegiae - Norges evige Konge.
Bestill CD-en i dag, og se den sammen med din
familie og - hellig Olav!

MEDIAINFORMASJON FRIMURERBLADET 2010

Bladet utgis av Den Norske Frimurerorden og sendes 4 ganger i året
(kvartalsvis) til Ordenens mer enn 19.000 medlemmer.
Intet annet presseorgan kan gi Dem dette tilbud!
Frimurerbladet er fritatt for merverdiavgift.

Priser for annonser på rubrikksider.
De oppgitte priser er for fire innrykk - i sort/hvitt

Rubr. Nr.:	(H x B) mm	Pris for 4 innrykk:
I	28 x 61	NOK: 1.418,-
II	28 x 122	NOK: 2.877,-
III	56 x 61	NOK: 2.877,-
IV	61 x 122	NOK: 5.754,-
V	84 x 61	NOK: 4.316,-
VI	28 x 183	NOK: 4.316,-
VII	116 x 61	NOK: 5.755,-

Ovenfor eksempler på standardformater
for annonser beregnet for tekstsider.
Annonser på tekstsider mottas også som
enkeltinnrykk - og i andre formater.
Be om tilbud!

Ønskes rubrikkannonser i farger
kommer 10% i tillegg.

Alle henv. ang. ann. i 2010 rettes til:

Tore Johnsen
Postboks 22
1411 Kolbotn
Tlf. 906 77 216
E-post: frimurerbladet@dnfo.no

Betaling skjer til kto.: 7058.05.05226,
Den Norske Frimurerorden,
P.b. 506 Sentrum,
NO - 0105 OSLO.

UTGIVELSESPLAN 2010.

Utgave:	Utgivelse:	Deadline:	Bestilling i god tid gir mulighet for BEDRE PLASSERING!
1/2010	22. feb.	02. feb.	
2/2010	25. mai	28. april	
3/2010	01. sep.	09. aug.	
4/2010	23. nov.	01. nov.	

Rubrikkannonser selges fortrinnsvis "løpende".
dvs.: De fornyes automatisk for ett år ad gangen
dersom de ikke sies opp innen utgangen av
november måned året før de ønskes stoppet.

**LANDETS LEDENDE
FAMILIEVAREHUS**

Vi har en av Norges største nettbutikk!

Våre butikker finner du på følgende steder:
Arendal • Bryne • Førde • Svinesundsparken
Haugesund • Hønefoss • Kirkenes • Kokstad
Kristiansand • Mjøndalen • Sandnes • Sotra
Stavanger • Sveberg (Trondheim) • Strandgaten
(Bergen) • Åsane

☎ 815 59 580 - WWW.SPARKJOP.NO

VI YTER GRATIS HJELP TIL UTFORMING AV ANNONSER!

B-PostAbonnement

Returadresse:

Den Norske Frimurerorden
P.b. 506 Sentrum, 0105 OSLO

Cafe Christiania RESTAURANT BAR

Velkommen til oss i stamhuset!

Vi serverer lunsj og middag fra mandag til lørdag og er et perfekt møtested for brødre fra hele landet. Sving innom og ta et raskt smørbrød for møtet eller nyt vår fulle meny for en helaften.

Ølbord, Bymuseum, Selskapsavdeling, Terrassen, ... på Cafe Christiania er mulighetene mange. Ta kontakt med vår booking, så tar vi oss av resten.

Cafe Christiania
Nedre Vøllgate 19,
Vis-à-vis Stortinget
Telefon: +47 22 01 05 10
www.cafechristiania.no

Når et kjært liv blir til minner

Akasien er et personlig begravelsesbyrå med nærhet til Asker, Bærum og Oslo

Hele døgnet kan du ringe
67 80 87 80

Kristin Kolstad-Aagaard
Daglig leder med bakgrunn som menighetsprest og sykehusprest

akasien

Bærumsveien 375, 1346 Gjøttum

WWW.AKASIEN-NORGE.NO

GULLSMED-ARTIKLER

med frimureriske emblemer

Vi utfører også maskin- og håndgraving.

Sendes i oppkrav (frakt og gebyr kr 180,- pr. pakke).

Slips, i polyester **200,-**
i silke **350,-**

Mansjettknapper (sølvforyt) **850,-**

Jakkemerker, tre farger **400,-** pr. stk.

Mansjettknapper **850,-**

Skj.kn. **650,-**

Slipsklype/båndkl. **450,-**

Slipsklype/båndklemme **95,-**

Jakkemerke rødt kors (sølvforyt) **240,-**

Mansjettknapper **850,-**

Slipsklype/båndklemme **450,-**

Skj.knapper **650,-**

Jakkemerke V&P, gull **650,-**

Jakkemerke V&P **50,-**

Jakkemerke akasie **50,-**

Mansj.kn. **850,-**

Skj.knapper **650,-**

Båndklemme **450,-**

Tinnkrus m/gravert V&P **590,-**

Båndklemme **450,-**

5. GENERASJON
GULLSMED-
MESTER
SIDEN 1857

Gullsmed
P. BØRKE

ETABLERT 1857

Strandgt. 33 – Hamar
Postboks 112 – 2301 HAMAR
Telefon 62 53 64 50 – Telefaks 62 53 64 51

E-mail: borke@borke.no www.borke.no